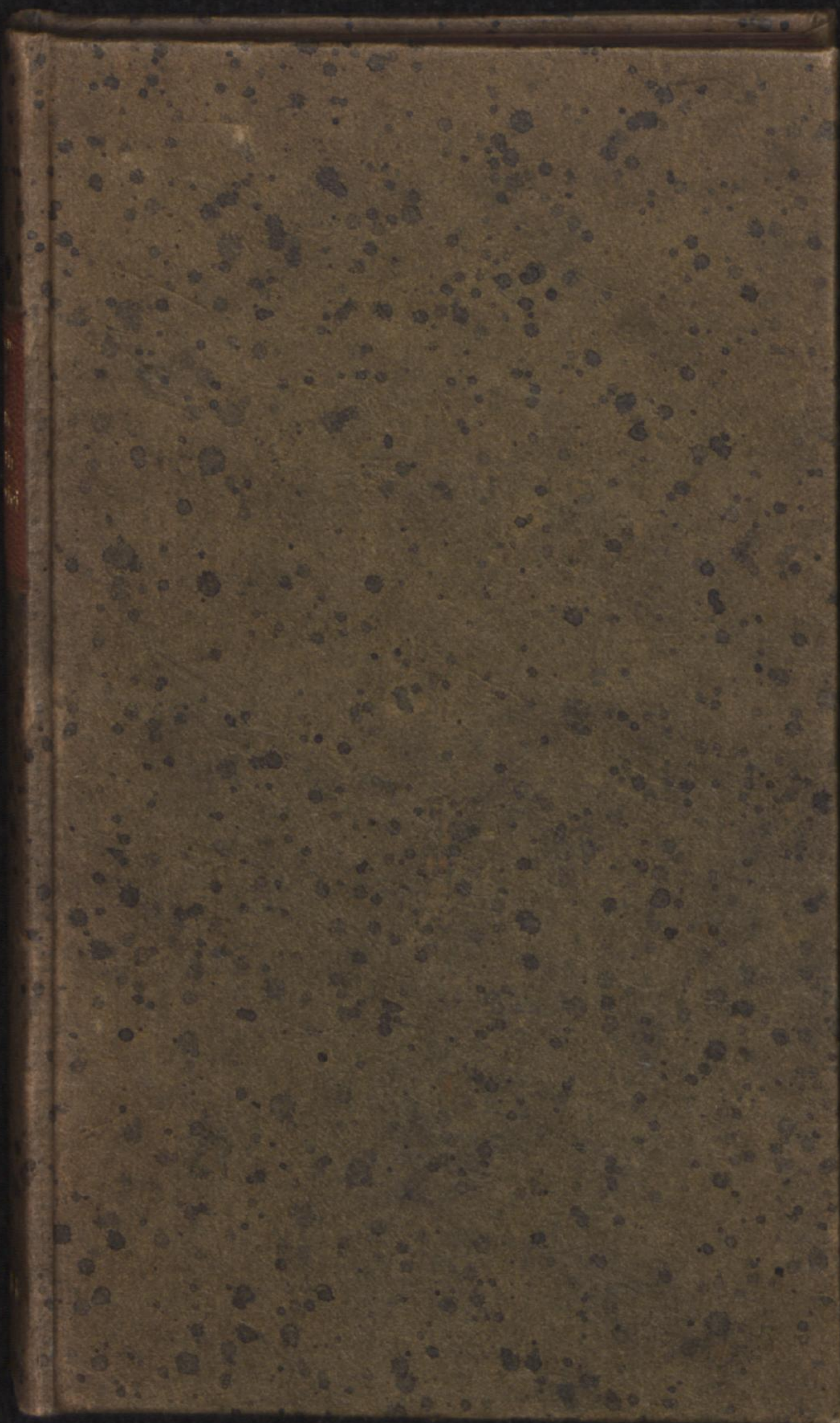
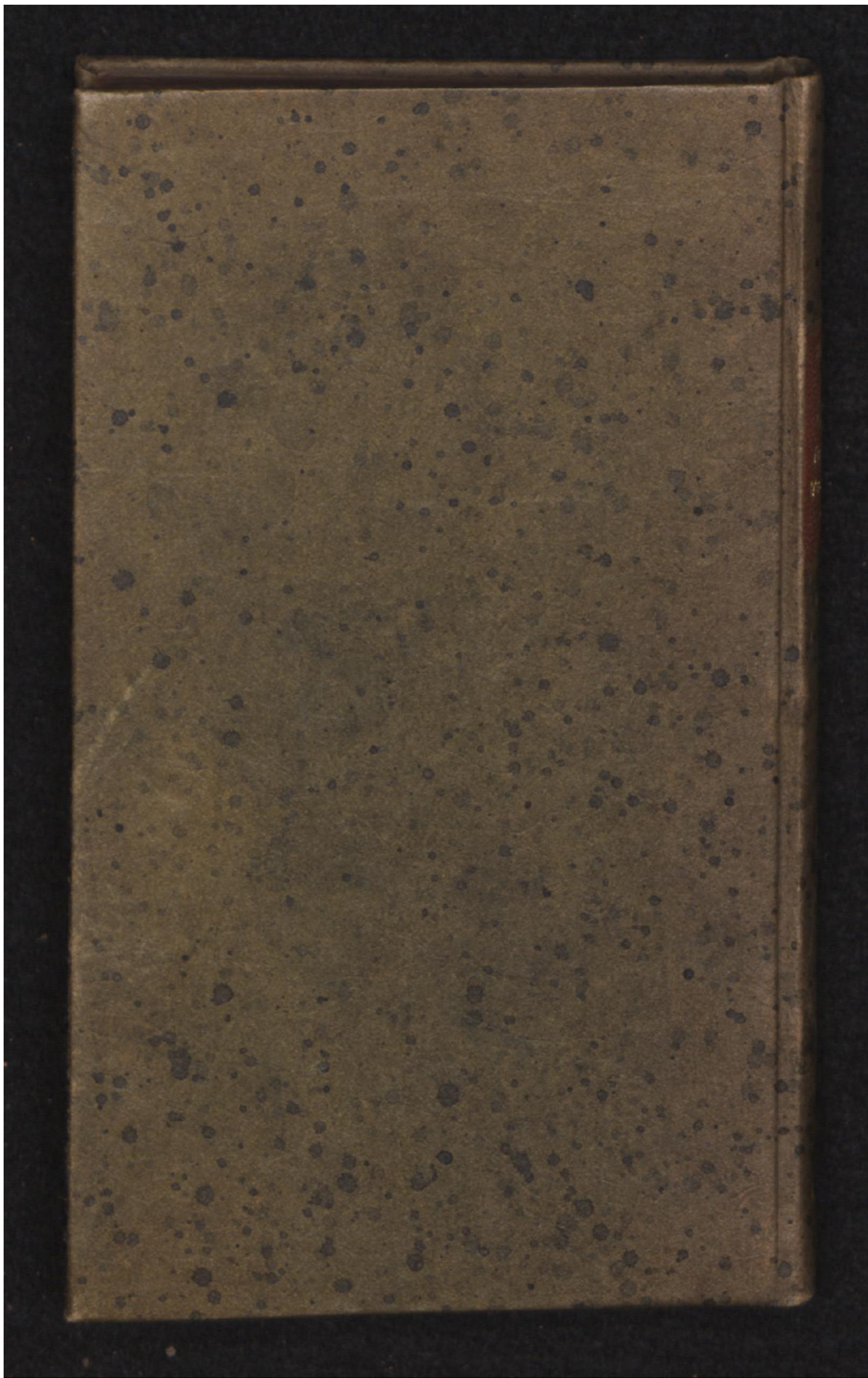

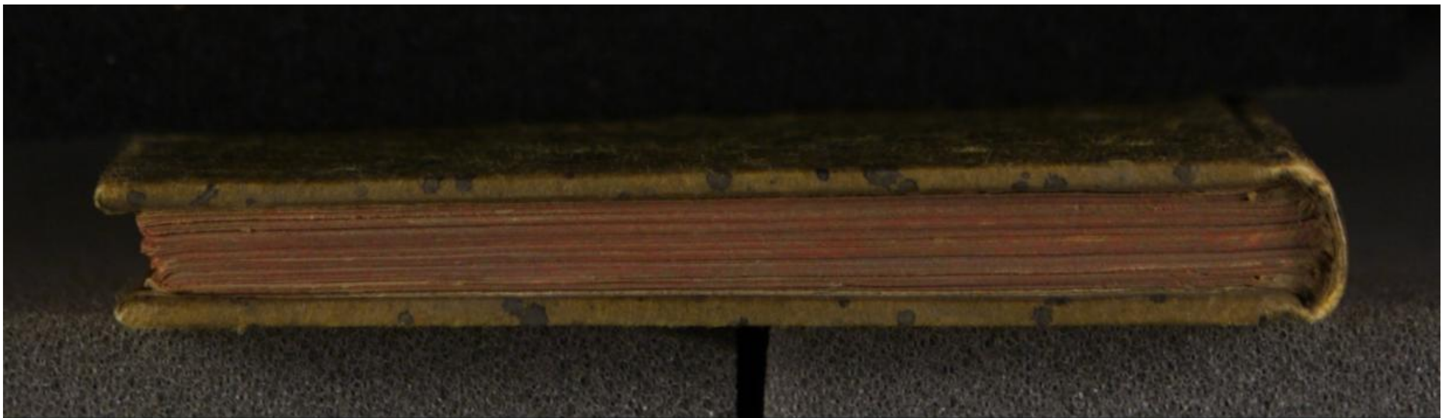
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

35-181
8°

DA BOX

LN 1497
ex. 3

L. N. 1497. Kay Høegs ets.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

S

ET

NI

FRI

CV

rati

opti

DE

din

f

Io.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

IN OBITVM SERENISSIMI ET POTENTISSIMI DANIÆ ET NORVEGIÆ REGIS, FRIDERICI II. ORATIO FVNEBRIS

recitata in Academia Hafnienſi, 10. Iunij, Anno 1588.

⁂

CVI ADDITA EST BREVIS NARratio, de pompa, quâ exuuiæ, glorioſiſſimi, optimè meriti ac Chriſtianiſſimi Regis, FRIDERICI II. humo mandatæ ſint, & quo ordine, funus ex ſede Epiſcopali Roſchildenſi, in templum Cathedrale ſit deductum, tùm quomodo publica proceſſio habita ſit.

á

IOHANNE OLAI SLANGENdorpio, Profeſſore Th: ordinario.

HAFNIÆ,
Impreſsit Laurentius Benedictus.

M. D. LXXXVIII.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

P

Cũcta bonis prosunt, quos & mors ipsa beatos
Efficit, ut sumant præmia Principiûm.
Ille igitur finis malus est, quem pœna sequetur
Et qui perpetui porta doloris erit.
Nõ quo absumũtur lachrymæ, cũctiq; labores,
Vt veteris pereant omnia signa mali.

Salomon

MISERICORDIA ET VERITAS CVSTODIVNT REGEM ET CLEMENTIA STABILITVR THRONVS EIVS.

Kay Høegs Samling 1970.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

VETVSTISSIMA MAIORUM instituta sunt, clarißimi, generosi, nobiles, egregij, prudentes & præstantißimi viri, vosq́ cæteri auditores omnes attentißimi, laudabili consuetudine ab illis ad nos vsq́ deriuata, ac ab initio rectè constitutarum rerumpublicarum recepta, legibusq́ duodecim tabularum comprobata, vt clarißimorum Principum ac Regum, quicunq́ magnitudine rerum aut domi aut foris, aut pace aut bello gestarum, aut alia quauis vitæ gloria floruissent, cùm luce hac excesßissent, eorum vita omnis, ortus, cursus, virtutes, resq́ gestæ, funebri sermone (quò ad eorum imitationem fortè alij inuitentur) post obitum recenseantur.

Quod cùm mihi hodie iniunctu.. sit munus, Illustrißimi Principis FRIDERICI II. Daniæ & Noruegiæ Regis potentißimi, funus perorare, funus inquam tam acerbum & flebile, quod non solùm horum Regnorum prouinciales omnes lugent: Sed etiam exteri populi certatim illachrymantur, quod etiam dolent flentq́ hostes, ac deniq́ pro quo vniuersus christianus orbis, vix sibi temperat à lachrymis, impium esset non parere,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

& onus hoc, licet humeris meis longè impar & pergraue, vllo modo recusare. Optarem autem nunc mihi eam ingenij felicitatem, orationis vim ac dicendi copiam, vt cuius vitæ & rerum gestarum laudes, in præsentia vobis enarraturus huc concessi, quibus deceret orationis & verborum insignibus, ritè possem absoluere.

Sed in tanto publico luctu, acerbissimoq; omnium ordinum mœrore, ego quoq; sic consternatus sum, vt in tanta præsertim ingenij inopia, mea vox, quæ testis officij & pietatis optimo regi debitæ, esse debebat, dolore & lachrymis ferè intercludatur. Quare non hoc mihi sumo, vt vel summam mœsticiam procerum & magnatum huius regni, popularium deniq; omnium oratione leuem, vel iacturam Ecclesiæ & Reipublicæ, quam illo amisso fecimus maximam, deplorem, vel Encomium laudum illius instituam.

Neq; verò cuiquam possibile puto, etiamsi cuncti mortalium id molirentur, omnes eius laudes attingere, qui virtutum omnium inimitabile fuit exemplar, nec nostra solum ætate, sed omni temporum posteritate Princeps memorabilis, quippe quo, nulla ætas nec tulit nec feret maiorem, vixq; ei parem.

Sed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Sed quoniam aliquid omnino dicendum est, & significatio ostendenda nostri luctus, & pietatis ac gratitudinis, quam Deus præcipuè bonis Principibus reddere iubet, tantum hac misera & lugubri voce, Serenissimo Regi nostro, patri patriæ, & verè φιλοστόργῳ ac pio Principi, breuiter pauca, ex historia eius discerpens ac delibans, parentabo, eiusq́ manibus ceu querela quadam, studioq́ meo iusta peragere inferiasq́ soluere conabor: Vt & memoriam virtutum & beneficiorum optimi Regis, grata mente conseruemus, & tam illustri exemplo commonefacti, ad virtutes pro nostro modo & vocatione imitandas exuscitemur.

Dicam itaq́ quàm breuissimè de ea parte historiæ quæ res ante mortem gestas continet, tum & de ea, quæ huic annexa complectitur. Mihi interim veniam dari submissè volo imparato, & dolore maximo, alijsq́ difficultatibus commoto atq́ impedito, si non ex ordine omnem (quod quidem fieri decebat) vitam eius, gestaq́ copiosè, sed summatim tantum & per capita recensuero, non ignorans quàm vber ac latè patens hîc sese dicendi campus, aperiat diserto ac copioso oratori.

Mihi tamen in tanta excellentium virtutum admiratione sufficere arbitratus sum, si modò ex officij mei religione, ingratitudinis reprehensionem defugerim, ac res infinitas in breue compendium contraxerim. Non dubitans diui FRIDERICI, Regis immortalis historiam, iusto opere atq; volumine suo tempore ab alijs concipiendam, atq; ad posterorum memoriam diligenter transmittendam. Quamobrem oro vos atq; obsecro, clarissimi atq; ornatissimi auditores, vt pro vestra erga optimè meritum Regem affectione, bonitate & candore, hanc non dico orationem, sed miseram, concisam & malè cohærentem querelam, quæ nihil differt à cantu cicadarum, sine morositate & fastidio audiatis. Perficiam enim (Deo iuuante) ne quid indignum vestris auribus atq; animis à me dictum videatur.

Quare vt inchoëmus ab eo, quod res ipsa primo loco dici præcipit. Natus est FRIDERICVS. II. Rex Daniæ & Noruegiæ, Anno dominicæ incarnationis 1534. calendis Iulij, quo tempore bella, factiones, & omnium tragicorum malorum agmen, quasi mare quoddam exundans erat, atq; vniuersas huius regni prouincias ira, rabie,

odio,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

odio, sanguine, cæde, scelereq́ inuoluens atq́ permiscens. Dum plebs seditiosa rerum nouarum cupida, tumultuabatur, ciues mutuo ardebant odio, dißidebant in varias factiones singuli & omnes, patria omnis in ambiguo erat, & plura loca hostis poßidebat, quo etiam anno, omnes horum regnorum proceres, CHRISTIANO III. exorientis huius nouæ lucis, parenti generosißimo, Lubecam obsidenti, Sceptrum Daniæ offerunt, qui eam prouinciam vt duram, difficilem, nec à periculis alienam considerans, ac maximè illis temporibus, quibus gloria paucorum, laudis tituliq́ cupido (vt Poëtæ verbis vtar) patriam nostram mirum in modum diuexatam adobruit, aliquoties, quidem modestè recusauit, sed tandem magnatibus instantibus, inuocato Dei auxilio, suscepit, ne patriæ & vicinis, quorum res erat in extremum deducta discrimen, suam operam denegare videretur, quo facto mißos ad se regni optimates, blanda oratione in illo timore excepit, diffidentesq́ rebus suis confirmauit, afflictos erexit, dubiosq́ recreauit, ac statim sequenti anno 1535. 11. Iuniȷ́, magnas Christopheri Comitis & Lubecensium copias, omnibus rebus ornatas atq́ instructas, ad Asnicium Fioniæ

urbem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

vrbem, edita ſtrage ingenti deleuit ac planè diſsipauit, in quo conflictu Comites de Höia & de Tecelnburgo Weſtphaliæ, deſiderati ſunt.

Huiuſmodi Victoriæ & Regiæ aliæ virtutes CHRISTIANI III. perſpicuè oſtendunt, quantum ſapienti viro & fortiſſimo bellatori debeatur. Et quemadmodum grauiſsimè dicitur, ἐν δυσυχίαισ λάμπει τό καλον: Ita etiam triſti & periculoſo eo tempore, quo non tam exteri huic terræ, tanquam prædæ inhiarent: Sed etiam ingentibus motibus ac diſsidijs inteſtinis, regnum hoc miſerè turbatum erat, tanta illuxit CHRISTIANI III. virtus, & infracta animi fortitudo, vt pòſt confecta neceſſaria periculoſiſsimaq́ bella, omnia in priſtinam tranquillitatem reſtitueret, eaq́ obſtacula quæ curſum Euangelij renaſcentis impedire videbantur, variasq́ Romanæ Eccleſiæ reliquias, aut ſubitò ſedibus deturbaret, aut in eum ordinem redigeret, vt auxilij plus quàm periculi, ab illis Euangelio eſſet expectandum.

Tales fuerunt virtutes magni Heröis CHRISTIANI. III. patris FRIDERICI. Sed quid de auo Friderico ſcilicet primo dicam? eius virtutes quanquam nec cogitatio-

ne,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ne, nec ſtylo in tanta tẽporis anguſtia complecti poſſum, tamen eximia eius in Deum πληροφορία hoc facit, ne illud prætercam, quod omnibus principibus perſuaſiſſimum eſſe debet: nimirum, humana vi, induſtria, potentiaq́; nihil expediri, ſi diuinus fauor atq́; clementia nòn aſpirarit, ac econtra nullam vim atq́; potentiam quicquam præualere, vbi Dei protectio excubat pro regnis atq́; imperijs conſeruandis ac ſtabiliendis. Sed ad rem, cum Chriſtiernus rex, Iohannis filius, maximam manum, copiasq́; auxilio Marchionis Brandenburgenſis aliorumq́; principum conflaſſet, eo animo vt & Lubecam vrbem obſideret, tum & per Holſatiam graſſando Daniæ regnum recuperaret.

Hoc audiens FRIDERICVS, rex ſanè frugi ac pacificus, magna πληροφορία dixit, regem ſuum Deum Zebaoth pro ſe pugnare, quo pugnante ſibi ac ſuis nihil imminere periculi. O regiam vocem, & Chriſtiani Regis Chriſtianam fiduciam. Hæc dicens perſuaſum habuit pijſſimus rex, quòd ſicut à Deo ad regnum perductus eſſet, ita etiam fore non dubitabat, vt idem in regno ſe conſeruaret ac tueretur, aduerſus omnem vim atq́; tyrannidem.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Hæc & similia in auo, IOHANNE Rege, & proauo CHRISIANO I. cum non modo longißimum, sed penitus infinitum ac impoßibile sit, oratione velle complecti, quæ magnis historiarum voluminibus vix explicari possunt, meritò ab ipsis, parcentes tempori, supersedemus. Nec de matre Dorothea, ex clarißima, inclytorum Saxoniæ principum familia orta, filiaq; illustrißimi Principis Magni, ducis Saxoniæ inferioris, prolixè dicam? Cùm hæc non modo omnium virtutum genere ornatißima, sed ornamentum huius regni, imò decus totius feminei sexus singulare extiterit.

Verùm nos in progenitoribus Serenessimi Regis nostri enumerandis, sermonem nostrum non extendemus, cum nec vllum orationis flumen, immensum vtrinq; virtutum oceanum eloqui sufficiat, tantaq; paßim, siue paternum siue maternum spectes stemma, existat nobilitas, tanta claritas, tanta præstantia generis, vt omnes, Christiani orbis, Reges atq; Principes propinquitate sanguinis & generis affinitate contingeret. Et ne fidem excessisse videar, etiam plurimorum eorum oratores, summos viros, sed afflictos & atro colore, mutato vestitu huc missos vidistis,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

diſtis, ad honeſtandum hoc funus, & maximè ad præſtandum Sereniſsimo Regi noſtro, Principi omnium laudatiſsimo, exequiarum cultum.

Sed hæc breuiter de progenitoribus Sereniſsimi Regis noſtri recitare volui, quòd & ſemina virtutum, & ſimiles impetus, à parentibus in liberos, & à maioribus in poſteros propagari exiſtimentur, ſicut præclare ille, φυᾷ τὸ γενναῖον ἐπιτρέπει ἐκ πατέρων παισὶν λῆμα *ͻ: generoſi parentum animi, natura & in filijs excellunt, & maxima gloria ſit, ab illa familia ortum ducere, quæ non tam generis nobilitate gloriari poteſt, quàm quòd familiæ omnium laudatiſsimæ, veræ vidȝ: Eccleſiæ Dei ſit pars ac membrum. Quare cùm ex tam illuſtri ac Deo conſecrata familia originem viuendi traxerit Rex noſter, verè de parentibus cum Eccleſiaſtico dicere poterimus, quorum pietas non defuit, & cum ſemine eorum perſeuerat bona hæreditas, filij eorum & nepotes eorum propter eos in æternum manent, ſemen eorum ac gloria non derelinquetur, ſed nomen eorum viuet in generationem & generationem.*

En ſtirpis huius nobilitatem, vetuſtatem, gloriam. En ſemina, en radices, quæ pul-

cherrimum hunc & precioſiſsimum fructum protulerunt, à quo regio & generoſo ſtēmate priſco, tantum abeſt, vt degenerarit vnquam hic optimus Rex, vt virtute etiam ſingulari, & factis proprijs atq; honeſtiſsimis, amplius illud quàm à maioribus acceperat, prouexiſſe atq; exornaſſe, adeoq; tanti ſui generis memor, maius auctiusq; reliquiſſe, ac verè cumulaſſe poſteris videri poſſit. Quare nunc ſtatim ipſe Diuus FRIDERICVS noſter laudandus eſt, nobisq; ſuis proprijs coloribus & lineamentis exprimendus, ac cum educatio & diſciplina bona, bonas naturas efficit, ac ſi naturæ bonæ rectè regantur, longè fiunt præſtantiores, ad educationem ac primos ætatis annos, feſtinabit oratio.

Cùm igitur Rex ſanctiſsimus, CHRISTIANVS III. iam ſtatum reipub: quem mirum in modum labefactatum, afflictum & nutantem accepit, ex plumbeo aureum perfeciſſet, & inueteratam pontificum Romanorum Idolomaniam, à patre ſuo ſanctæ & felicis memoriæ, FRIDERICO primo, oppugnari cœptam, tanta dexteritate eradicaſſet, vt veram ac cœleſtem lucem Euangelij Chriſti, non ſolum in hoc regno, ſed etiam in Norwegia, ac alijs remotiſsimis ma-

rium

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

rium interuallis, dißitisq́ borealibus insulis, imperio tamen eius subiectis, pié & constanter diuulgari ac propagari curaßet: tandem cogitans de vitæ huius fugacitate, ac se humanis legibus non exemptum, nec perpetua in terris vitæ spacia vlli mortalium concessa, sed finita pro infinitis dira neceßitate, omnibus mortalibus commutanda eße. Considerans quoq́ in aperto hoc rerum omnium declinio, senescentisq́ seculi fece, magnam subinde in regnis atq́ imperijs confusionem perturbationemq́ existerè, multisq́ ansam ad varia tentanda, magnatum ac regum inopinatas ab his terrenis euocationes, ministrare, id quod multæ respublicæ non sine magno suo malo paßim testantur. Adhæc quoq́ in animo voluens ac reputans summorum Regum exemplum, quorum maiestatem auxit, & exteris nationibus non minimum terroris incußit, nouorum Regum ac Imperatorum recens χειροτονεία & legitima ad regnorum defensionem ac conseruationem designatio, in quorum catalago Dauidem, Carolum Magnum, Henricum Aucupem, Fridericum Austriacum, aliosq́ nonnullos Reges & Imperatores, vt præteream auum & proauum Christiernum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

primum ac multos similes, qui hoc modo subditis non saltem successorem certum, sed plerumq; etiam pacem & tranquillitatem, ab intestinis dissensionibus alienam reliquissent. Quare hac cogitatione adductus Rex sapientissimus ac generosus pater, de communi consensu procerum & magnatum huius regni, filio FRIDERICO. *electionem impetrauit, cui in regni successionem electo, etiam homagium à subditis præstari curauit, anno à nato Christo* 1542. *Regis verò nostri anno octauo.*

Sed apto iam disciplinis FRIDERICO, *cùm parens sanctæ memoriæ* CHRISTIANVS *graui iudicio sciret, non frustra dictum esse à diuino illo Platone,* Ipsis principibus, & primò & maximè Deus præcepit, vt nullius rei maiorem curam custodiamuè suscipiant, quam filiorum. *Intelligeret quoq; Græcas & Asiaticas gentes, quæ olim doctrinæ literatæ, sapientiæ & eloquentiæ laude claræ fuerunt, iam barbarie oppressas iacere, imò cùm ex superiorum temporum consideratione, literarum ac bonarum disciplinarum iacturam, non tantum* πανολεθρίαν *pietati & religioni afferre animaduerteret, sed etiam plurimorum incommodorum & malo-*

rum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

rum grauissimorum, in communi hominum vita, causam existere. Sciret quoq; Regem aut Ducem absolutæ virtutis & gloriæ famam adipisci non posse, nisi literarum præsidio munitus, omnisq; ætatis instituta militiæ, ipsaq; antiquorum stratagemata, ex historijs percalleat, nec ea documenta quæ magno vsui militiæ forent, ab ignaris literarum nisi longissimo tempore experiundo, percipi posse, quæ alij ex veterum exemplis legendo facilè consequuntur. Quare his & similibus causis persuasus optimus pater, filio FRIDERICO, non optimorum modo studiorum, sed nobiliorum etiam artium laude insignes, magistros & pædagogos ingenij ac morum informatores præfecit. In ea pædagogia natura in eo excellens, & graue (pro ea ætate) perspicacis ingenij iudicium breuî adeo profecit, vt non modò primis literarum tyrocinijs & vera de Deo doctrina imbueretur: sed etiam ad amorem Christianæ religionis, iusticiam, mansuetudinem, & id genus, virtutes cæteras incenderetur.

Ac commemoratione non indignum est, optimum Regem nostrum, postquam iam ipsa experientia didicisset, quantum in omni vita, literarum cognitio, vtilitatis pariat, se

non

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

non altiorem progreſsum in literarum ſtudijs feciſse adoleſcentem, ſæpe ac grauiter conqueſtum fuiſse. Huiuſmodi optimi regis diſcendi ardor, perſpicuè docet, eum longe aliter iudicaſse de bonis literis, atq; inuidos & furioſos illos ariſtarchos, qui exiſtimant indecorum eſse Principi, literarum ſtudia attingere, metuentes, ſi Principum Spiritus inuadat ſanctus ardor ſapientiæ, ſtudij literarum, prudentiæ, virtutum, hiſtoriarum, ſeſe qui barbarie ac ignorantia ſordent, contemptum iri, ſibiq; doctos & graues viros longo interuallo præferendos. A quibus longè diſsentiens eius R. M. ac aliorum Principum & ſummorum Imperatorum, propter facundiam in latina ac alijs linguis, in hiſtorijs & annalibus mirifica extare elogia, perpendens, inter quæ plurima, neq; vulgare eſt Iohannis Gerſonis, Pariſienſis Academiæ olim magnifici Cancellarij, de Sigiſmundo Imperatore, de quo ita perorat: Priusquam (inquit) recederet à Concilio Conſtantienſi, cum Rege Arragonum aliisq; clariſsimis Principibus, ſæpe Romano ſermone diſseruit, ac orationem latinam, non tam verborum & rerum grauitate concinnam, quàm omni religioſa pietate, & vera Chriſtiana religione, pleniſsimam,

reci-

recitauit, quamq́; his auribus non ſine pia compunctione lætus audiui. Hactenus Gerſon. Hæc & ſimilia regum ac principum elogia, proculdubio heroicum FRIDERICI regis animum, ad literarum & ſtudiorum conſiderationem crebriorem extimularunt, & maximè hæc ipſa tempora, in quibus ſtatum Eccleſiæ ac Reipublicæ, multis in locis horribiliter labefactatum & laceratum, improbis quorundam Corybantum & furioſorum ſpirituum diſtractionibus & ambitionibus videmus, atq́; hæc de primis rudimentis acq́; tyrocinijs Regis noſtri, tam ſanctiſsimo patre, quàm alijs doctiſsimis viris informatoribus & magiſtris.

Cùm autem virilem togam indutus eſſet, atq́; iam ea ætate vigeret, vt iudicare eum de ijs rebus quarum cognitio in vita maximè neceſſaria eſt, conueniret, & partem gubernationis ſuſtinere poſſet, non voluit Deus hunc Regem tantum in priuata & vmbratili exercitatione latere, ſed productum ex latebris in ſolem & puluerem, obiecit maximis turbinibus, & fluctibus negociorum in Eccleſia & Republica. Nam cum parens eius ſanctæ recordationis, CHRISTIANVS III. totos 24. annos (omnibus

ab initio gubernationis in vnam summam contractis annis) in regno exegisset, & tanta dignitate administraßet, vt omni virtutum genere, non modo proprijs subditis, sed & vniuersæ Europæ Regibus, antecelleret, moritur CHRISTIANVS III. omnium qui viuunt rex mansuetißimus & honoratißimus, Coldingæ in Cimbrica chersoneso, ineunte anno millesimo quingentesimo vndesexagesimo, primo Ianuarij, anno ætatis 56. quo tempore Imperij Romani sceptrum tenebat Ferdinandus Austriacus, superiore anno, in Caroli quinti fratris locum, septemuirorum Germaniæ suffragio suffectus. Illis commitijs Francofurti ad Mœnum, indictis, longa itinerum spacia emensus, interfuit Rex FRIDERICVS, in quibus, cùm disciplinis militaribus excelleret, atq; equitando quidem, luctando, currendo, concertando, vigilando, & ad omnia militaria munia perferenda agilis, alacerq; existeret: sic his vtiq; emicuit, vt præter animi & ingenij laudem, gratiam quoq; apud omnes simul & admirationem sit adeptus, maximè verò apud Cæsarem Ferdinandum, cuius in amicitiam ob præclaram indolem, atq; facinora, & familiaritatem tantam peruenit, vt in tota vita

Fer-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Ferdinandi, ipsi fuerit charissimus. Huiusmodi multa de studio ac cupiditate, visendi cognoscendiq́; alia loca vlysseo exemplo, commemorari poßent, quæ & si mea quidem sententia, non omnino indigna essent, vti in literas referrentur, tamen cum nos in hac oratione breuitati studemus, pleraq́; iam omittenda, atq́; in aliud tempus reseruanda putamus.

Sed cum CHRISTIANVS *iusta naturæ persoluisset, & ex calamitosæ vitæ huius ærumnis, ad cælestem consuetudinem & beatam immortalitatem euocatus esset,* FRIDERICVS *filius rex designatus, sub idem tempus, coacto vniuersi regni senatu & ordinibus in hac vrbe, quæ metropolis est regni, conuentum agebat, vbi quæ ad tuendam & conseruandam regnorum horum borealium dignitatem, arcendumq́; sanguinarios ac iuratos Christiani nominis & veræ religionis hostes, ac præcipuè ad vindicandam cladem & ignominiam, iam multum diuq́; furore insolentis & præfracti populi Ditmarsij, prædeceßoribus suis, legitimo magistratui, illatam proposuißet, acre certè bellum aduersus Ditmarsios rebellantes suscipiendum, summamq́; vim & longe maxi-*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

mum terrorem huic inſulæ, admouendum, communi Ducum Holſatiæ & huius regni procerum ſuffragio decernitur.

Quare cùm iam Diuus FRIDERICVS, certus eſſet ſe ad imperij habenas diuinitus vocatum, nec ad ocium, luxum, faſtum, ſimilesq́ nocentiſsimas Rerumpublicarum & regnorum peſtes natum, ſed potius ad iuſticiam in regnis ſuis exercendam, frenandumq́ rebellionis & contumaciæ furorem, in ijs, qui tam ſuo, quàm auorum ſuorum imperio hoſtiliter detrectabant. Certè in eam curam omnes ingenij neruos cogitando intendebat, vt indignum ſuperbiſsimi & inquietiſsimi populi facinus, qui longo iam tempore maiorum ſuorum, pro obſtinata ferocia & arrogantia ſolita, nullius Imperatoris præiudicio, ad parendum vlli magiſtratui, ſe cogi poſſe prædicantes, dictisq́ Principum CHRISTIANI primi, IOHANNIS & FRIDERICI. audientes eſſe nolle. Quorum CHRISTIANVS primus, anno 1474. ſplendida militia Romam inuiſere & Apoſtolorum adire limina volens. In ipſo itinere ad Imperatorem Romanum FRIDERICVM, proauum Caroli quinti declinans, Regioq́ more hoſpitaliter exceptus, poſt-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

poſtquam copioſè de ſtatibus regnorum, deq́ communi Chriſtianorum Republica diſſeruiſſent, tandem Rex Chriſtianus in eum deſcendit ſermonem, vt diceret: eſſe ſuis ditionibus, intra limites Romani Imperij, gentem vicinis oneroſam, nulli parentem: & pro libertate, quam falsò ſibi deſumeret, inſoleſcentem, Ditmarſiam nimirum. Eam ſibi ab Imperiali Maieſtate ſubijci poſtulat, cùm non expediat ſine Principe populum agere: Comitatum quoq́ Holſatiæ atq́ Stormariæ, iuncta ditione Ditmarſiæ in ducatum verti depoſcit. Ad huiuſmodi poſtulata amici regis, non grauatus Imperator, mox annuit, ac comitatus titulum extinguendo, ex tribus memoratis ditionibus, vnum creat ducatum. Hanc donationem FRIDERICI, etiam Carolus quintus, anno partæ per Chriſtum ſalutis, quadrageſimo octauo ſupra mille & quingentos, addito nouo diplomate approbauit & confirmauit. Itaq́ anteq̃ Rex deſignatus FRIDERICVS, Ditmarſis hoſtilia nunciaret, miſſis ſubinde oratoribus pertentantibus, ſi ſine ſanguine dederentur. Quare vbi nullæ tam æquæ & tolerabiles excogitari poterant conditiones, quas, abiecta tandem malitia & feritate mitigata,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

vllo modo ſubeundas ſibi putarent Ditmarſii, neq́ vlla tam effuſa benignitate & indulgentia, ita poterant demulceri atq́ emolliri, vt ad obedientiam legitimo magiſtratui præſtandam flecti poſſent, prouocatus tandem tanta inſolentia hominum agreſtium, rex FRIDERICVS, qui multos ſanè annos, pertinaciſſimis animis, legitimæ ſed moderatæ dominationis iugum repudiantes, iuſtam Dei hominumq́ iram & indignationem in ſe concitauerant, vt diuturnæ peruicatiæ & improbitatis dignas, tandem pœnas luerent. Vrgentibus igitur iam vltricibus furijs, dignas ab agreſtibus illis, legum, pietatis, ac omnis modeſtiæ præuaricatoribus, pœnas ſumpſit FRIDERICVS rex deſignatus, quinquageſimo nono poſt anno, hoc eodem menſe Iunio, quo, Regis IOHANNIS copijs, feras animantes, canes, volucresq́ voraces (omni ſepulchri honore denegato) paſſim paſcere ſunt viſi.

Hæc Victoria Sereniſſimi Regis FRIDERICI diuinitus conceſſa, illuſtre teſtimonium erat, & quaſi approbatio ordinariæ & legitimæ adminiſtrationis. Nam ſicut Deus opt. Max. impiæ crudelitatis ſceleratæq́ in magiſtratum perfidiæ, iuſtiſſimus ſemper

per

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

per exiſtit vltor: Ita & Reges ac Principes, qui gerunt cœleſtis numinis vices in terris, mirabiliter munit, regit & adiuuat, vt & illuſtris Dei ſapientia, perſpicuè luceat in ordine perſonarum & rerum, ſicut iuſticia in pœnis ſceleratorum, ac bonitas deniq; in conſeruatione ſocietatis. Cæterum huic bello, vix aliud eius generis exemplum æquiparandum inuenitur, præter quàm id, de quo Athenæus ſub finem Sexti ſcribit, referens centum myriadas ſeruorum, qui in Attica & Sicilia à dominis defeciſſent, ac arce in Samo occupata, Atticam vaſtaſſent, vno tempore ferè periiſſe, Diſcite gentiles iuſticiam moniti, non temnere diuos Principum iuſſus, inquit ille nec immeritò.

Verùm confecto feliciter bello Ditmarſico, anno 1559. eodem anno eò quòd FRIDERICVS electus, fidei merito & poteſtatis gloria, nec non belli victoria, paucos in toto orbe Chriſtiano, videretur habere conſortes, annum iam agens quintum & viceſsimum, omnium votis ac læta congratulatione, cunctisq; ad noui Regis gloriam tripudiantibus, corona regni ſublimatus eſt, plenariamq; horum regnorum adminiſtrationem, atq; ſceptrum immortale virtutis & fidei pignus ſuſcepit.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Hoc auspicatissimum felicissimæ coronationis exordium, vix annis effluxis tribus, excepit bellum atrox & diuturnum SVETICVM, quod vt quidem anno 1563. ita anno 1570. 10. decemb. die, post multam & assiduam legatorum Imperialium, Regis Galliæ, Poloniæ, Saxoniæ, ac aliorum principum, & ciuitatum Imperialium, operam & studium, Deo tandem optimo maximo, hæc regna borealia, miris modis, mora belli deformata, propitijs oculis respiciente, alma pace restituta, transactum ac compositum est. De initijs, ac causis huius belli, item de forma ac euentu, cùm fortè citra quorundam indignationem molestiamq́;, multa dici nequeant, nihil amplius addam, cumq́; illa sint in recenti hominum memoria, neq́; defuturi sunt, qui publicis literarum monumentis, eadem ad posteritatis memoriam transmittant, sed potius æternum patrem Domini nostri Iesu Christi, toto pectore & corde, verum pacis authorem & largitorem inuoco, vt inter nos Ecclesiam sibi colligat & seruet in his borealib. regnis, pacem & concordiam, vt vnanimi consensione hæc regna coalescant, ac officia veræ pietatis fideliter sibi inuicem communicent, Amen.

Plura

Plura adhuc ſunt, quæ in optimi Regis ætatem inciderunt fortia facta, & militaria decora, multaq́ue quæ ipſimet contigerunt, quæq́ue ab ipſo facta ſunt & geſta. Quædam etiam vltro ceu vulgariora, vt omittenda duximus, ne orationis modum prætergrediar & excedam: ita etiam & illa, aliorumdeſcriptioni relinquens, properandum existimo, ad id quod institui. Spero autem, omnes pios candidè iudicantes, ex his paucis aliquo modo agnoſcere & intelligere, poteſtates non tantum fato dari, ſed etiam aliquos Principes, qui regna vel conſtituunt vel mutant, ſingulari quadam ſapientia & virtute à Deo instrui, & fatalibus motibus impelli, ac regi, vt ſint felices in gubernatione & ſalutares generi humano. Sic Deus, non tantum FRIDERICVM adoleſcentem regem deſignauit, ſed etiam cor in bonis confirmauit, occaſiones rerum gerendarum monstrauit, gubernauit eius dexteram, adiuuit euentus, & præbuit ſucceſſus, vi alacri animo bellicos & togatos labores ſuſciperet ac ſuſtineret, & gereret res magnas, & ad horum regnorum defenſionem, ſalutares.

D Cùm

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Cùm itaq; ſubactis bellorum ardoribus, pacatisq; omnibus rebus, omnesq; tuti & læti in his regnis viuerent, nullis oppreſsi vectigalibus, nullis obſtricti exactionibus, nullis indictis aut ſuperindictis onerati, Sereniſsimus Rex FRIDERICVS, de poſteritate cogitans, ad nuptias animum conuertit, ac anno 1572. Regina SOPHIA, virtutum decus, & lucerna optimis moribus & exemplis prælucens, regia ſtirpe nata, ac floretiſsimi obotritorum principis, Ducis HVLDARICI filia vnica, in matrimonium poſtulatur, ac eiuſdem anni, 20. Iulij, in vxorem ducitur.

Eas vero nuptias Regali more in hac vrbe peractas, honeſtabat multorum ex Germania, principum præſentia, Aderat HVLDARICVS pater ipſe Sponſæ, AVGVSTVS elector Saxoniæ, Holſati Duces, tum multarum nationum legati. Nec deerant cum muneribus ſuis Ciuitatum oratores. Quippe regem, cuius prouincijs mercatores diuerſantur, non incongruè ſuſpiciebant & venerabantur, ac poſtremò, in huius nouæ Sponſæ gratiam, ſingularisq; clementiæ Symbolum, aperti ſunt carceres, donata venia ſontibus, impunitateq; conceſſa maleficis, vt

taceam

taceam innumera alia reuerentiæ officia, singulari fauore per totum hoc regnum, omni magnificentia honorificentiaq́ exhibita. In hoc Coniugio, tanta fuit ϛοργὴ, tanta dilectio, & animorum consensio tanta, vt nullam feminam viro, gratam magis, quàm illam suo, nec virum vlli, tam cordi fuisse vxori, atq́ illum suæ, meritò fateri poßimus.

Et cùm procreatio sobolis, sit singulare Dei donum & coniugij ornamentum, ac suaue solatium, nec Deo benedicente, infœcundum fuit hoc coniugium, sed Illustrißima regina SOPHIA, faustißimis ominibus septem generosos liberos, peperit, ELIZABETHAM anno 1573. 25. Augusti natam. ANNAM 1574. 12. decemb. CHRISTIANVM IIII. Regem electum ac Dominum nostrum clementißimum, 1577. April. 12. HVLDARICVM 1578. decemb. 30. AVGVSTINAM, 8. April. 1580. HELLEVIGAM, 1581. August. 4. Ducem IOHANNEM, 1583. Iulij 26.

Hæc regia soboles, Dei singulari beneficio, & sanctißimi patris cura, ita educata est, ac optimis moribus imbuta, vt quemcunq́ sexum respicias, tam multa de se polli-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

cetur præclara & excelſa indoles, vt ætatem fama, famam admiratio, admirationem virtus vincat, ſitq́ apud omnes populos expectationis admirandæ, exemplumq́ & ſpeculum omnium virtutum chriſtianarum. ô altiſsimam diuinorum conſiliorum abyſſum, ô infinitam diuinæ bonitatis prouidentiam, ô ſummam clementiam, qui (quod credendum eſt) propter demerita noſtra, conſtitutis nobis inter tot pericula & calamitates, nihilominus tamen abundantibus malis noſtris, ſua abundauit & gratia, & in hac regia ſobole, noſtras miſerias reſpexit, talemq́ ex ea nobis principem in lucem produxit, qui patriam, qui penates, resq́ omnes nutantes & ancipites, omnibus malis, periculis & diſcriminibus, ſit liberaturus. Tu enim ille es CHRISTIANE *quarte, qui per ſingulos virtutum gradus, in præclara illa adoleſcentiæ indole, maiori cum ratione, conſilioq́ inſurgis, ac magis magisq́ inclareſcere incipis. Non ergo malè de te hoc vſurpamus, quod olim de ſuis ille cecinit:*

Qualis Sydereæ ſub luſtri noctis in vmbra
Heſperus, aſtrorum decus & pulcherrimus ignis
Emicat apparens.

Sed

Sed iam instituam sermonem de virtutibus Serenissimi Regis nostri, quibus nonnunquam innectam res gestas, vt inde cognoscamus & nostra commoda, & quantum debeamus optimo Regi,

Etsi autem alia exempla, alijs conueniant, & quædam virtutes sint Principum propriæ, non communes priuatis: tamen cùm multæ quoque sint virtutes, in illustribus personis, quarum consideratio, singulis ad commonefactionem prodest, iam paucas ex multis attingam. Nam si singulas qui in eo rege, heroicæ virtutes fuerunt, hîc enumerare vellem, profectò nullum oratio inuentura esset exitum.

Præcipua igitur virtus optimi Regis nostri, ex qua vera sapientia, & rectitudo omnium consiliorum & actionum, in tota vita emanauit, fuit Timor Dei, intellectus, & amor cœlestis doctrinæ. Hac virtute inflammatum optimum eius pectus, non ignorauit eius maiestas, ideo magistratus reliquæ societati humanæ diuinitus præfectos esse, vt Dei gloriam ornent, & doctrinam veræ pietatis propagent. Quare primum ipse singulari studio doctrinam de Deo, & Filio eius Domino nostro IESV CHRISTO didi-

 cit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

cit, nec ſolum ſtudioſé docentes in Eccleſia audiuit, ſed etiam libros Spiritus ſancti inſtinctu, à Prophetis & Apoſtolis ſcriptos, & eruditorum explicationes auidiſsimè legit. Itaq́ſ ſummam cœleſtis doctrinæ ita mente complexus eſt, vt conſenſum catholicæ Eccleſiæ noßet, & vero iudicio ac toto pectore amplecteretur.

Et quia magna eſt, ad variarum rerum conſiderationem in lectione, cùm profanorum authorum, ac imprimis ſacrarum literarum ἐνέργεια, vnde & Demetrius Phalereus, vt eſt apud Plutarchum, Ptolomæum Regem monere ſolebat, vt libros de regum officio conſcriptos, ſtudioſè lectitaret, in illis enim multa contineri, quæ amici monere non auderent. Nec hiſtoriæ Scipionem Africanum tacent, quòd inſtitutionem Cyri à Zenophonte conſcriptam, nunquam è manibus depoſuerit. Poſſem multa recitare, de diligentia Auguſti & Alexandri Magni, ſummi Monarchæ, deq́ſ multis alijs, ſed relictis incredulis illis, ſapientiam affectantibus ventoſam, certè mentionem potius faciam chriſtianorum Principum. Inter quos præcipuè Theodoſius ſecundus celebratur, qui propria manu libros noui Teſtamenti transſcripſit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ſit, ac eorum etiam aliquam partem quotidie legit. Nec etiam literarum Elogijs caret Alphonſus, Rex Neapolitanus, qui Biblia Sacra, vna cum gloſſa, (vt vocant) ordinaria, quater decies diligenter perlegiſſe, fertur, adeo, vt non modo hiſtorias præcipuas: Sed etiam multas paginas, de verbo ad verbum, memoriter recitare potuerit, & tamen diem, quo nihil legiſſet, ſibi turpiter periiſſe dolebat.

Ac tanta, ſi non maiori diligentia erat FRIDERICVS II. qui plurimum temporis, ſacræ lectioni Bibliorum quotidie tribuebat, & ſimul ſcripta, ſancti patris LVTHERI, ac aliorum piorum diligenter inſpexit: idq́ꝫ ea felicitate, vt magnos paulatim, in vera pietate progreſſus faceret, & in æſtu tentationum ac periculorum, efficatiam Euangelij ſentiens, frequenter dulciſſimum cœleſtis gratiæ nectar viſitans, mirificè ſe eo recrearet.

Ac memorabile ſanè, ſanctiſſimi ac optimi Regis, de verbis Teſtamenti dominici iudicium fertur. Qui audiens, à multis in controuerſiam vocari illum articulum, ac iam proximis his annis infinitas diſputationes, necnon tam Theologorum, quàm aliorum

rum hominum, funeſta certamina, plurimùm obſtitiſſe propagationi cœleſtis doctrinæ, & vires ac incrementa, impio regno pontificio, adieciſſe incredibilia. Subinde has voces ingeminauit: Ego ſané (inquit) ex hac dulci κοινωνίᾳ, *ingentis conſolationis ac læticiæ ſpiritualis, flammas corde meo percipio. Huiuſmodi motus non dubito, eſſe præſentiæ Filij Dei, imo totius trinitatis vera & non fallacia effecta. ô ſanctam caſtiſſimi pectoris confeſſionem. ô ſimplicem & regiam veritatem, non putidis & fæculentis hominum commentis, non gloſſis nec interpretationibus obſcuris, aut impijs turbatam, ac deniq; non humanarum traditionum vappa malè dilutam. Hanc ſimplicem & credulam fidem, vtinam omnes non modo Principes, ſed & ſinguli cuiuscunq; loci & ordinis homines, imis pectoribus infigerent, profectò plus concordiæ ac minus turbarum iam haberent Eccleſiæ Chriſti,* Curioſitas certè noſtra, nos ſæpè impedit in lectione ſcripturarum, quum volumus intelligere & decutere, vbi ſimpliciter eſſet transeundum,

Sed tantum optimus Rex, crebra piorum & vtilium ſcriptorum lectione profecit, vt mentem ſacris verbi diuini Sententijs, &

præ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

præceptis vitæ, quàm optimè formatam haberet.

Nec omnes omnium fanaticorum opiniones, vbicunq; sparsas admisit, vel miratus est, nec more Academico in controuersiis de religione, assentionem, cohibuit: Sed hanc solam esse veram, æternam & immotam sententiam, de Dei essentia & voluntate statuit, quæ cum vniuerso consensu scripturæ, Prophetarum, Patrum & Apostolorum congrueret, & illustribus testimoniis in Ecclesia patefacta & propagata esset, atq; in his regnorum borealium Ecclesiis, cùm patre suo optimo regnante, tum suo tempore Dei beneficio sonaret. Huic soli firmissima fide assentiebatur. Huius cogitatione, se ad inuocationem, confessionem, & aliarum virtutum in gubernatione necessariarum officia, exuscitabat. Hanc velut gubernaculum, omnibus Consiliis & actionibus, in tota administratione sui imperij præficiebat. Hanc velut sacram ancoram, in omnibus periculis esse ducebat.

Ideoq; cùm sciret maiestatem suam, subditis suæ curæ ac fidei commissis, nullum aliud posse beneficium amplius impertiri, quàm veræ pietatis doctrinam, qua de vera

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Dei agnitione, & vita æterna erudirentur, cumq́ simul in exempla laudatissimorum heroum, CYRI, CONSTANTINI, THEODOSII, DAVIDIS, IOSAPHAT, EZECHIÆ intueretur, omni diligentia, studio & labore curauit rectè constitui Ecclesias, tolli controuersias & certamina, proponi simplicem & piam doctrinam ac interpretationem scripturarum, erudiri populum de veris vitæ officijs. Adhæc, cùm animaduerteret, Ecclesias, Scholas passim apud exteros, turbatas ac dissipatas, multorum rixis & contentionibus, maximè operam dabat, vt vna, vera & consentiens docentium vox esset in omnibus his Ecclesiis & Scholis, & ne locus vllus pateret spargentibus, vel de Sacramentis, vel aliis religionis articulis, opiniones fanaticas.

Quod autem Plato inquit, Principes rerum publicarum præcipuè hoc efficere debere, vt ciues & beati sint, & inter se amici, ad hanc rem in his regnis & Ecclesiis, plurimum attulit hæc docētium concordia & pia illa simplex doctrinæ forma quæ & ambigentes animos confirmauit, & concordiam ac tranquillitatem Ecclesiæ aluit, miserasq́ ac afflictas conscientias mirificè muniuit. Huius summi

mi

mi inter subditos suos beneficij, non solum author fuit optimus Rex, sed etiam acerrimus vsq; ad extremum vitæ halitum, conseruator ac propugnator, adeo, vt seditiosis & fanaticis hominibus, qui & nefarias θεομαχίας spargunt in Ecclesia, & de rebus ciuilibus falsas serunt opiniones, & perniciosas religioni ac ciuili hominum societati, infensissimus toto gubernationis tempore, inimicus ac hostis extiterit.

Etsi autem eximia fuerit pietas huius Regis, studium iuuandæ & ornandæ religionis christianæ, iusticia in imperio, pacis tuendæ cura, clementia deniq; ac bonitas mirifica: tamen cùm nullus sit qui non peccet, & multa sunt quæ ad peccandum irritent, imò fragilitas carnis, qua induti sumus, adeo subiecta est peccato, vt nisi huic necessitati Deus parceret, nimium fortasse pauci viuerent, huius necessitatis & communis fragilitatis memor optimus Rex, aduertens quoq; propter peccata hominum, non saltem regnorum vastationes, bella, rerum omnium inopiam, diuinitus permitti, sed Deum quoq; subinde, de gente in gentem, imò de stirpe in stirpem transferre Regna.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Quare vt felix eſſet gubernationis curſus, & impendentes calamitates, non tam à ſe, quàm ab omnibus & ſingulis, in his ſuis regnis auerteret ſubditis, tanquam φιλόστοργος pater, dies rogationum, & litanias publicas, per vniuerſum hoc regnum, ſingulis ferè annis, inſtituit, quibus non ſecus ac olim Niniuitarum Rex, ipſe Diuus FRIDERICVS, alios exemplo haud contemnendo anteire contenderet, numenq́ue cœleſte ſuppliciter, ſi quid indignum ſuo gradu, admiſerit, ſiue qua in re deliquerit, exoraret, gratias quoq́ue ageret, quòd eo vſq́ue Deus ſuſtinuerit eum ſuo præſidio, ſtatumq́ue ſui regni incolumem ſeruarit, ac deniq́ue impoſterum quoq́ue à Deo peteret ſpiritum prudentiæ & fortitudinis.

Huius pietatis exercitia, non ita fuerunt irrita & fruſtranea, quin & regi & regni incolis, imò omnibus nobis, commoda afferrent plurima. Hinc enim pax diuturna, hinc propagatio Eccleſiarum & Scholarum, hinc quoq́ue diuinis benedictionibus florentiſſimum regnum reliquit. Hanc optimi Regis pietatem, non tam nos exoſculamur, qui Dei bonitate, huiuſmodi beneficijs gaudemus, ſed mirantur exteri, ac maximè ſapien-

pientiæ & iusticiæ opinione, clari & spectati viri, summis Encomijs prædicant, & constanter asseuerant, se nunquam similia veterum regum & Imperatorum, nedum maiora vidisse pietatis exercitia, vt taceam, quod sæpè in peregrinis Academijs audiui, clarißimos viros, Academiarum patres, statum Ecclesiarum nostrarum, non sine læta gratulatione prædicare, & societati fidelium comparare, quæ tempore Christi, versantis in palæstina ac docentis, fuit in Capernao.

Ex hac sanctißimi Regis, erga Ecclesiam Dei & Rempub. suam, mira solicitudine, manifestum est, multum eos de dignitate & officio magistratus detrahere, qui dicunt magistratum velut armentarium, tantum corpora & ventres populi, curare debere, id est, tantum horum præceptorum custodem esse: Non occides, &, non furaberis. Sed longè aliter iudicauit Diuus FRIDERICVS, qui ideo sciebat se diuinitus præpositum fuisse cæteris hominibus, vt sonaret præcipue vocem legis diuinæ de Deo, & vinculis societatis humanæ, & ostenderet discrimen, iusticiæ & iniusticiæ, primum quidem voce, deinde & factis, tolleret è medio reos scele-

rum, & protegeret iuſtos. Hæc ſapientia non fuit ventris ſagina, ſed monſtratrix veri Dei, prudentia & Zelus in tollendis inſanabilibus, vigilantia in protegendis obedientibus, & paterna στοργὴ *ac miſericordia, erga hanc imbecillem partem generis humani, videlicet modeſtam, quam mirificè complectebatur & fouebat.*

Cùm autem nulla trophæa magis optanda ſunt, magnis & ſapientibus Regibus, quàm vt cœleſti voce, tribuatur eis hæc ſuauiſſima appellatio, vt prædicentur Eccleſiæ Chriſti nutricij, ſanè ad hunc Regem, tamq̃ ad communem quendam nutricium ſeneſcentis Eccleſiæ, non tantum ſubditi, ſed etiam vicini & exteri, ac maximè propter Euangelij confeſſionem, pontificum rabie, bonis omnibus exuti & profligati confugerunt. His omnibus ita ſeſe exhibuit, vt iuxta Syracidem, fuerit pupillis vt pater, & vt Nazianzenus loquitur, ἄρτος πεινῶσι, χιτὼν γυμνοῖς, πατὴρ ὀρφανοῖς, λιμὴν τοῖς ἐν ζάλῃ, *id eſt, panis eſurientibus, tunica nudis, pater pupillis, pontus tempeſtate exilij iactatis, deniq́; non poteſt quicquam tam magnificè dici, id pietas & munificentia, quin ſuperet optimi Regis.*

Præ-

Præcipuè etiam pietatem ſuam declarauit Regia eius maieſtas, erga Eccleſiarum & Euangelij miniſtros, quorum reditus annuos non ſolum ordinauit & auxit: Sed etiam certis literis & legibus interdixit, ne vel agri, paſcua, decimæ & prouentus, prædeceſſorum ſuorum clementia, ad ſuſtentationem miniſtrorum, vel reparationem ſacrorum ædificiorum contributi, temporumq́ ac hominum iniuria abalienati, & in alios vſus diſtracti, vllo modo ſine ligitimo vſu hærerent, ſed ſtatim ſine vlla contradictione veris vſibus cederent. Similem quoq́ munificentiam, experti ſunt, non tam verbi miniſtri, quàm Eccleſiarum cantores & Scholarum particularium moderatores, quorum conditiones tenuiores eſſent, quàm vt ſe & ſuos, liberaliter & honeſtè alerent, quibus vel ex regiis decimis, vel ærario Regio abundè proſpectum eſt.

Adhæc, cùm maieſtas eius, optimè teneret Eccleſiarum cum Scholis neceſſariam eſſe coniunctionem, eamq́ talem, vt altera alteri, officioſas ſemper præbeat manus, & illæ mutuis auxilijs præſidijsq́, ſe inuicem ſuſtineant & tueantur, ſuosq́ labores & communia coniunctaq́ ſtudia, ad vnum ornandæ

glo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

gloriæ Dei finem, referant, sic vt earum operæ & facultates copiosæ, testimonia sint de Deo, & adminicula in explicatione cœlestis doctrinæ, nerui quoq; politicæ societatis, ac deniq; ornamenta atq; præsidia totius vitæ humanæ, certè hæc considerans eius maiestas, ac intelligens, amplissimi sui nominis laudem, non posse rectius ad omnem posteritatem propagari, vel de Ecclesia Dei, de rebus publicis, de subditis suis, & omnium conditionum fortunarumq; hominibus, præclarius mereri, quàm si Academiam hanc, per proaui sui CHRISTIERNI primi, aquilonarium regnorum Regis clarissimi, singularem erga literas propensionem, & SIXTI Pontificis maximi, ac deniq; FRIDERICI Imperatoris, anno 1473. datis omnibus Priuilegijs, quæ Academiis earumq; alumnis debentur, indulgentiam & eximiam gratiam, concessam & fundatam, atq; ab auo, ac præcipuè patre, CHRISTIANO III. multis rebus auctam & ornatam, sibiq; vt singulare depositum, & harum regionum insigne ornamentum commissam, qua posset fide, cura & benignitate iuuaret, amplificaret & conseruaret. Ac cùm esset veræ synceriorisq; religionis amantissi-

tissi-

tißimus, & paterno animo veritatem cœlestem, melioresq́ artes atq́ literas docentes complecteretur, & subditis omnibus optimè honestißimeq́ cuperet, & audiret cùm in Academia hac, tùm in cæteris Scholis, pietatis doctrinam & meliores artes rectè doceri, iuuentutem piè & liberaliter in illis, ad honestatem & morum probitatem, erudiri & exerceri, educari quoq́ & quasi succrescere cultu & opera piorum magistrorum eos, qui aliquando patriam hanc suam, & Ecclesias ac Scholas, sapientibus consiliis, vera pietate, erudita de Deo doctrina, essent adiuturi, & pietatis ac religionis præsidia futuri.

De his tantis rebus cogitans, & secum sollicitè deliberans, & si ipse pro summa sapientia facilè videret, quid facto opus esset, in Ecclesiis & Schola hac iuuandis & stabiliendis, nihilominus tamen, vt procerum suorum et Senatorum regni huius, consilia audiret, & studia atq́ voluntatem eorum cognosceret, certè feruescente iam summo belli Suetici furore, nec bellum initum, nec amplißimæ aliæ curæ, tam honesto proposito obsistere, uel animum pietatis ac sapientiæ amore, flagrantem retardare potuerunt, sed horum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

regnorum magnates conuocauit, & in amplissimo eorum consessu & panegyri, cùm grauissimæ res in deliberationem adhiberentur, voluit inter prima omnis consultationis, ea quæ proponebantur capita esse, communicationem ac consensionem, de Schola hac adiuuanda & conseruanda.

Hic dici non potest, quanto omnium assensu & applausu, in hanc sit itum sententiam, & decretum sit factum, nihil æquè decere Regem & Principem virum, nihilq́ magis ex patriæ huius vtilitate esse posse, quàm ipsum ad Ecclesiarum & Academiæ conseruationem & salutem, consilia prima referre, & quas posset facultates liberaliter conferre: Estq́; ab ipso vna voce, vnaq́; consensione submissè petitum, vt harum ornandarum primam & summam curam susciperet.

In his autem deliberationibus & consiliorum agitationibus, cùm cognouisset stipendia Doctorum minora esse, quàm eorum conditiones, familiæ & tempora ferrent, non solùm professoribus ampliora & magis honorifica stipendia, singulis danda curauit: Sed etiam cùm animaduerteret Sapientissimus Heros, in hac Academia, & aliis horum

reg-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

regnorum Scholis, viuere adolescentes multos, præclaris ingenijs præditos, de quibus Ecclesiæ & Reipub. summa polliceri sibi possent, amantes quidem illos rectorum studiorum, & magna spe, consequendæ eruditionis spectatæ: Sed his nostri seculi difficultatibus & inopia, domesticæq́ rei angustia, sic impediri, vt & de illis, multi tanquam in herbis pereant, alij verò admodum difficulter, ad aliquam bonam frugem perueniant: quorum inopiæ atq́ indigentiæ, opem ferendam, & maturè succurrendum Regia clementia, non indigna benignitate prudenter & piè statuit. Hoc modo prauidit effici posse, vt semper habeatur mediocris cœtus discentium in hac Schola, in qua tanquam in amœnissimo & varietate doctrinarum, pulchrè & diligenter exculto, irrigatoq́ hortulo, regnis his, multi succrescerent & educarentur doctores & ministri, qui cùm maturitatem essent assequuti, vtiliter decerperentur.

Voluit itaq́ clementia eius & regijs sumptibus, in reliqua discipulorum multitudine, in hac Academia ali & institui centum adolescentes, ex his oppidis & suis regnis huc missos, delectos, pauperes, bonæ spei & industriæ pios & diligentes, & primarum artium initia secum adferentes.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

In horum vſum & victum quotidianum & ſufficientem, quantum erogauit, notius eſſe credo, quàm vt hoc loco referatur. Ac præter hunc numerum, etiam quatuor alios artium bonarum Magiſtros, in exteris alit nationibus, quorum tres ſacris rebus & literis potiſſimum dare operam, inq́ʒ illis aſſiduè exerceri voluit ipſius R. M. ne Eccleſiæ noſtræ & Scholæ aliquando miniſtris & doctoribus deſtituantur. Prauidemus enim futuras perſecutiones, pericula, & cruces piorum, quas timemus tantas fore, vt paſſim deuaſtatis & euerſis Eccleſiis, vix domeſticos Doctores poſteri noſtri ſint habituri.

Hæc beneficia Regis noſtri conſiderantes, diram improbitatem inexorabilis mortis, meritò accuſamus, dolemusq́ʒ ac eiulamus, tam clementem ac bonum principem, nobis miſeris ereptum, cuius beneficio inſtaurata, & à corruptelis falſæ doctrinæ vindicata, rectè floret hæc Schola, omnium artium liberalium, ſanctarum linguarum, ſanarumq́ʒ doctrinarum vigore, floret, & ampliſſimo diſcentium numero, floret deniq́ʒ doctrina & virtute praſtantiſſimis viris, quorum opera diſciplinæ omnes rectè propagantur, & diſ-

cen-

centium cœtus in omnibus bonis piè eruditur.

Nec tantum hanc Scholam, eius beneficio seruatam & auctam, sed etiam reliquas particulares Scholas, in singulis regni oppidis, eius regia liberalitate, plurimum incrementi atq; ornamenti sumpsisse videmus. Quid dicam de nouo ac regio gymnasio SORENSI, diuino eius beneficio, iam proximo anno fundato, perpetuisq; reditibus conseruando & stabiliendo? Hoc diuinum factum, certè nemo est, nisi omnino sit vecors, qui non summis laudibus ornandum, in cœlum verbis extollendum, & apud omnem posteritatem gloriosè prædicandum, & nunquam intermoritura memoria, celebrandum esse non ducat?

Nec minus pupilli, viduæ, egentes singuli & omnes, similem beneficentiam dignis laudibus prosequuntur, quibus non tam in hac regni Metropoli, ingentem nummorum summam, ante paucos annos ita legauit, vt perpetuò, salua sorte, annuatim fructus ipsis cedant: Sed etiam passim in alijs vrbibus, vel detrimentorum incursu quassatis, vel paupertate pressis, aut deniq; alimenti inopia laborantibus, varia solatia erogaret, nemi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

nemóque suæ munificentiæ expertem, tristem aut reiectum, à sua maiestate discedere permitteret. Quid multa? exulibus omnibus, non mortalem aliquem, ſed propitiæ fortunæ benignum eſſe diceres ſinum, *ita vt rectè in eum, quadret illud Tiberij Imperatoris, qui cùm reprehenderetur, quòd ærarium eleemosynis exhauriret, respondisse fertur: nunquam defuturum regio fisco, quamdiu pauperes eleemosynas accepturi essent.*

Ac profectò, quod Tertullianus in Apologetico, de AVGVSTO Imperatore scribit, illum non voluisse Dominum, sed patrem appellari, quòd illud sit nomen Potestatis, hoc pietatis, nec etiam malè competit in hunc Regem optimum, qui similem affectionem, erga omnium ordinum subditos, mirificè aluit, qui semper apertus, veritatis cultor, fraudisque inimicus extitit, tumultus omnes sedauit, priuatas nobilium inimicitias sustulit, contentiones in omnibus statibus pacificauit, suspiciones omnes abstulit, obsequium ciuitatum, beneuolentiamque rusticorum inter se conciliauit, rem omnem ita composuit, vt & optimatum dignitatem non minuerit, & subditos à potentum

vio-

violentis concußionibus tutos conseruauerit. Vestram quoq́; ô Nobiles dignitatem, quo studio defenderit atq́; auxerit, fortunata illa ordinis vestri conditio, abunde testatur. Ac deniq́; ad finium custodiam conuersus, quicquid animo, quicquid factis, quicquid lingua geßit admirabile est, & ad cumulum laudis amplißimum. Nam recensendo arces, distribuendo præsidia, recognoscendo præfecturas, nullum tempus, nullamq́; horam, agitatione studij ac diligentiæ vacuam prætermisit, priusquam arces & munimenta ab hostibus irruta & incensa reficeret, munitiora, turribus & mænibus oppida, suis ordinibus instrueret: Nullos adhæc labores, nullas occupationes, nullas molestias declinauit, nullis consultationibus, nullis interponendis decretis defuit, omni tempore pro patria, pro republica impeditißimus, quousq́; omnia compleret, ac etiam res ipsæ me tacente, probant ipsius industriam, ac imprimis arx illa CRONEBVRGENSIS, mœnibus, turribus, foßis, propugnaculis, munitißima, copia rerum, viribusq́; instructißima, quæ non à nostris, sed peregrinis & hospitibus, facilé inter septem mundi mirabilia numeratur, re ipsa inquam, exactißimam

mam

mam industriæ laudem in Rege FRIDERICO commendat. Et vt multa paucis complectar, si quis hoc tempore Principum alius, certè Rex, FRIDERICVS ἐθελόντων, vt in œconomico dicit Xenophon ἦρξε, hoc est, volentibus imperauit. Amabant eum sui singuli & omnes, ac præter doctos, ciues, rusticos, peregrinos, imprimis generosi & nobiles viri, quorum obseruantiam & beneuolentiam, suam gloriam, ac illorum salute suam contineri existimabat. Hilarem apud eos magis quàm elatum, comem potius quàm fastuosum sese gerens.

Erat quoq; in hoc Rege, quoddam temperamentum seueritatis atq; clementiæ, vt nunquam à iusticia misericordiam nec vnquam à misericordia iusticiam remitteret, omnibus reddendo iure, & libellis sua manu subscribendo promptißimus. Diligens fuit in consultando, cum Senatoribus sæpè de rebus maioribus, nonnunquam etiam cum externarum gentium legatis deliberando, quæ ad publicam pacem & Reipublicæ salutem conducere videbantur. Omnibus semper maioribus & minoribus, clementem & mansuetum sese exhibebat, hospites & externos legatos, oratoresq; magnificentißimè exipi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

excipiebat: Victus aulæ ſuæ largus & rerum omnium affluentiſſimus. Neq; verò poſtremum inter laudes eius repoſuero, naturæ eximias dotes, & quòd erat vox illi ſonora, expedita lingua, promptum ingenium fluens & elegans ſermo, grauis & ſententioſa oratio. Fuit præterea vultu decens, ingenio ſolers, animo grauis, ſanctus domi, in armis fortis, vtrobiq; prudens. Nec quemquam veſtrum eſſe arbitror, cui non ſint hæc iampridem cognita.

Fuerunt etiam olim eximij Imperatores & Reges, quorum pietas & ſtudium pro religione propaganda, cura erga Scholas & Eccleſias, clementia in ſubditos, & ſimiles virtutes, mirificis Elogijs decantantur. In horum catalogo non poſtremus erat CAROLVS MAGNVS, qui Saxoniam Idolis ſeruientem, primus ad religionem Chriſtianam adduxit, & vt conſeruari ac latè ſpargi doctrina Euangelij poſſet, aliquot in ea Epiſcopatus condidit, ibiq; viris piis ac doctis, commendauit etiam inter vicinas gentes Ethnicas, propagationem cœleſtis doctrinæ. Et ne deeſſent Eccleſiis idonei miniſtri, addidit Epiſcopis collegia canonicorum, quæ eſſent velut Scholæ Theologicæ, in quibus homines

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

modesti erudirentur, cùm, verbo Dei tum alijs artibus ac linguis, quæ docentibus in Ecclesia sunt necessariæ. Ac fuisse primos illos Saxonicos Episcopos, egregios Doctores Euangelij, ac præstantes viros, ornatos spiritus sancti testimonijs, adeoq́ verè pios Episcopos, & hoc nomine dignos, vt Ansgarium Hamburgensem, & similes, resipsa ostendit. Nam doctrinam Euangelij, summo suo cum periculo, inter idololatricas gentes, in Saxonia, hac nostra patria, Noruagia, Suecia, Frisia, & inter Slauos circumtulerunt, & plurimos adduxerunt ad agnitionem Filij Dei. Talium ingentium bonorum author fuit CAROLVS MAGNVS, & ob hoc, meritò commendatur ab omni posteritate.

Quid dicam de alijs potentissimis Regibus atq́ Monarchis? quos non puduit ipsos in gymnasia itare, doctissimos præceptores liberaliter alere, & reuerenter attenteq́ audire, & difficilimarum gubernationum adminicula, ex literis doctorumq́ scriptis assumere: neq́ ignota est multorum excellens doctrina, omitto Ethnicos & Græcos.

De THEODOSIO autem, quàm fuerit suauioris doctrinæ, bonarumq́ disciplinarum amans, passim narratur. CONSTAN-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

STANTINVS quoq; liberaliter habuit viros doctos, Scholas instituit, & professoribus ampla stipendia dari iussit.

Tales Principes meritò laudibus euehuntur, ac cùm feliciter & optimè, in Ecclesiarum, Scholarum, pauperum, orphanorum & viduarum curam incubuerint, rectè pronunciamus, eos, quod vt ipsorum functio honestissima, & dignitas amplissima requirebat, cum omnium bonorum approbatione & perpetua nominis, factiq; sui memoria & celebratione fecisse.

Hæc amplissima sunt eorum Encomia, sed siue pietatem spectes, siue conseruationem cœlestis doctrinæ, siue clementiam ac indulgentiam in miseros & afflictos, siue deniq; pacis tranquillitatisq; studium, inuenies certè Diuum FRIDERICVM, his clarissimis Imperatoribus, si non superiorem, at sanè his parem, maximeq; cum eis conferendum.

Non ego delector hyperbolicis narrationibus, quæ rem immodicè exaggerant & amplificant: Sed cùm Spiritus sanctus, dignitatem piorum Principum ac Regum, longè maioris gloriæ accensione, quàm quæ hominum orationibus comparari potest, auget & cumulat. Psal: 47. in quo hæc verba legun-

 tur:

tur: Principes populorum congregantur cum populo, Dei Abraham, & Deus à ſcutis terræ vehementer exaltatur. Vbi prædicit Spiritus ſanctus, ſemper aliquos Reges & Principes, fore ſocios veræ Eccleſiæ, & electos ad ſalutem æternam, & omni officio atq; pietate propagationem doctrinæ, & collectionem Eccleſiæ adiuturos eſſe. Talem in hac mundi ſenecta, fuiſſe Sereniſſimum Regem noſtrum, ſine vlla ſuſpicionis adulatione, verè affirmare poſſum. Etenim ſi in comparationem veniamus, cum priſcis Danorum Regibus, certè nùlla non ſecula nobis ceſſura ſunt. Nam ſi priſci Danorum Reges laudantur, quos aut ædificia ſacra extruxiſſe, aut collegia & alios cœtus ſcholaſticos inſtituiſſe, aut quoquo pacto Reipublicæ Danicæ & religioni Chriſtianæ, ornamento vel adiumento fuiſſe proditum eſt, quis dubitat, examinatis rebus, propter quas laudari meruerunt, non longo interuallo FRIDERICO II. omnes illos poſtponendos eſſe?

Magnum extat apud Helmodium preſbyterum, HARALDI ſeptimi, GORMONIS tertij filij Encomion, quo vocat eum Chriſtianiſſimum Regem, aſſerit quoq; non ſurrexiſſe ſimilem ei, inter omnes Reges

Dano-

Danorum, qui tantam Aquilonis latitudinem, ad fidem cognitionis veri Dei traxerit, ac postremò adſcribit eum non ſolum inter Deo dignos Reges, ſed etiam inter glorioſos Martyres, quòd à filio perfido & Apoſtata Zuenottone, ob profeſſionem & propagationem nominis Chriſti, poſtquam regnaſſet annos 50. regno & vita priuatus eſſet.

Commendatur quoq; à Saxone noſtro CANVTVS quartus, qui anno Chriſti 1078. propter ſtudium prouehendi & conſeruandi miniſterium verbi, Othoniæ, cùm ante aram pronus ſeſe Deo commendaret, in Æde diui Albani miſerè trucidatus eſt.

Nec Cranzius diſsimulat, magni iſtius Danorum Regis Gotrici, eximiam liberalitatem, qua, profuſione potiùs quàm liberalitate, cunctos terrarum Reges ſuperauit, maximamq; apud omnes, ſui nominis famam & exiſtimationem concitauit.

Poſſem ſi tempus ferret, multa commemorare, de Regibus Danorum, ac imprimis de WALDEMARO primo, Rege etiam DANORVM clariſsimo, cuius optimum propoſitum, ac ſtudium propagandæ religionis, ideo ab hiſtoricis diligenter eſt annotatum, quòd optimus Rex, à nullis neq; labori-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

bus, neq; periculis & molestijs vnquam abstineret, quoadusq; gentem Wandalorum Christianis sacris adigeret, simulq; prædandi in mari & insulis horum Regnorum, finem facerent. Ac maximè commemoratione dignus est, huius Regis ardens in Deum & pietatem synceram feruor. Nam videns optimus Rex, Idolum SVANTEVITVM, quod usq; ad FRIDERICI primi ac sua tempora, apud Rugios nunquam eradicari aut euerti potuerit, & in eius templum vniuersam Wandaliam, annuatim tributa conferre maxima, similiter & mercatores, quorum maximus numerus eò quotannis, propter halecum prehensionem capturamq;, quæ tunc apud Rugienses, sicut nunc (Dei beneficio) in Noruagia, ac olim in Schania erat copiosa, certè detestatus crassam hanc idololatriam, ac barbaram superstitionem, tandem hunc dæmonem depulit & eiecit, templumq; incendit, atq; Idolum prorsus aboleuit, incolasq; Rugiæ, per Absolonem Episcopum Roschildensem, vera de Deo doctrina, lauacro regenerationis communicato erudiuit, ac in consortium fidelium Christianorum associari curauit, datis ingentibus in ædificia templorum & alia sacra sumptibus.

Hæc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Hæc & si quæ sunt similia Regum Danorum gesta, & pietatis ac virtutum documenta, magna esse & eximia fidei ac pietatis indicia quis non videt? aut quis tam supinus, tam stupidus ac impudens, vt præstantes Reges debita laude fraudare velit? Verùm si quis temporum rationem & collationem instituat accuratam, sane in multis deprehendet, his & similibus alijs, optimum Regem FRIDERICVM II. in infinitum præferendum. Nam etsi pio optimorum horum Regum studio, subinde latius in hac boreali mundi plaga, Euangelium sit disseminatum, & Ecclesiæ sint constitutæ, tamen multas superstitiones, receperunt, pugnantes cum verbo Dei, & Propheticæ atq; Apostolicæ doctrinæ consensu.

Etenim in collegijs & reliquis Ecclesiis, paulatim fraude Diaboli & Episcoporum ac Regum negligentia, pro vera religione, obrepserunt variæ superstitiones, de votis, de cœlibatu, quibus adde, inuocationem sanctorum, profanationem cœnæ Domini & similes infinitas nænias, quas amplectentes reges, tyrannidem pontificiam mirum in modum confirmarunt & stabilierunt. Taceo optimos Reges, doctrina de operum fiducia decep-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

deceptos, multa merendi studio fecisse, imò exortis Monachorum agminibus, penè infinitis, quibus, adeoq́; omnibus pontificijs, ampliores, quàm decuit honores, etiam à summis regibus & principibus exhibitos fuisse.

Cæterum FRIDERICVS II. unà cum patre & auo, ereptus è faucibus Antichristi Romani, & amplexus puram & incorruptam Euangelij doctrinam, omni contentione operam dedit, vt in tota vita, impium & idololatricum pontificum regnum, oculis fugeret, auribus respueret, animo aspernaretur, & recordatione ipsa abominationem eius perhorresceret, ac quia verè credidit, in Christum, mori millies maluisset, quàm fidem Christi abnegare, cùm sciret se moriendo non interire, sed immortalem per resurrectionem fieri, vt præclarè dixit Athanasius in libro de incarnatione verbi.

Adhæc cùm non ignoraret, insignem commendationem bonorum operum, vt sciamus magnam esse gratitudinem & beneficium, quòd in iustificatis placet Deo, vt suis operibus, quantum in ipsis est, Euangelium propagare apud posteros studeant, certè nihil fiduciæ operum tribuebat, sed hanc esse obedientiam Deo debitam & placentem, firmiter

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ter & ex animo ſtatuebat, ideoq́ vniuerſum πολίτευμα ſuum retulit, οὐ πρὸσ ὕβριν, ἀλλὰ πρὸσ εὐεργεσίαν : non ad faſtum aut operum iactantiam, ſed ad vtilitatem eorum, quibus præfuit, oblitus commodorum ſuorum. Breuiter, ſiue ſpectes ab antiquis, fundata ſacra officia, refectas ſacras ædes, reſtituta templa & magnificentiſſimè extructa, ſiue arces & munitiones, omnes ſuos prædeceſſores, & dignitatis pondere, & vtilitatis vbertate, longè lateq́ ſuperauit. Omitto innumera alia pietatis & munificentiæ ſuæ religioſa dona, Scholis, xenodochijs varijs, in horum regnorum locis exhibita, quæ ſi omnia perſequi vellem, ipſa nos eorundem copia obrueret.

Tantæ ac tot virtutes optimi Regis FRIDERICI II. cuius non animum in admirationem, ſuiq́ nominis reuerentiam conuertant? præſertim qui auditurus, tam eximiam liberalitatem & magnificentiam, tam acre pietatis ſtudium, tam multas regias virtutes, quarum fama, iam per omnes gentes vulgata eſt, aut quis tam peruerſus, qui vnquam celebrare, aut talem heroem laudibus debitis in cœlum ferre, deſinat?

Magnus nobis eſt iam campus, magnusq́ curſus ad laudem apertus, ſed temporis

ratio non patitur, nec auditorum præsentia postulat, omnem gestorum illius seriem, & quas ter maximus princeps laudes, meritus est retexere. Neq; enim id nunc ago, maiora enim sunt, quàm vt eis vlla quadret oratio, verùm ex immensa illorum turba, pauca adhuc decerpam, quæ etsi vobis omnibus optimè constare non dubitem, paucis tamen hæc aperire, & memoriam vestram breuiter quasi excitare admonereq́; pergam.

Veniam itaq; ad id quod potissimum est, atq; omnium linguis & literis, monumentisq́; extollendum, quomodo nimirùm splendidissimi ac Illustrissimi NORDALBINGIÆ Principes, dux IOHANNES & ADOLPHVS germani fratres, Regis vero FRIDERICI, patrui, & feudatorij ducatus Slesuicensis, quamquam stygijs erynnibus discordiam, tetramq́; caliginem contendentibus immittere, inter hos summos Principes, nihilominus sapientissimi Principes ac Duces, regium beneficium agnoscentes, ac optimo Regi Othoniæ occurrentes, & feudi ab ipsius Maiestate approbationem petentes, acceptis quæ præstari solent iuramentis, & promissa Regi consueta obedientia, per bannerium (vt vocant) solennibus ad hoc

ritibus,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ritibus, in maxima hominum corona, maximoq́ omnium applausu, permisso ducibus, Slesuicensi ducatu, illos inuestiuit, & auspicatissima solennitatis pompa perpetuæ posterorum memoriæ sese consecrauit.

Non sunt hæc audita vobis, & in triuijs decantata, ipsi vidistis, ipsi interfuistis inquam, anno 1580. ô clementiam æterna memoria celebrandam, ô præclarissimum facinus, nullo vnquam tempore intermoriturum.

Nec inferioribus laudibus adscribendum puto, quòd ante biennium præscripto certo temporis spacio, tam eius Regia Maiestas, quàm multi clarissimi Principes Germaniæ, Principumq́ ac Ciuitatum liberarum oratores eximij, in ducatu Luneburgensi conuenerint, vt ibi quæ ad subditorum defensionem, publicamq́ religionis & Ecclesiarum vtilitatem spectant, in Christi gloriam & communem salutem, decernerent atq́ constituerent.

Annon etiam omnimoda gloria dignissimum est quæso? quod Serenissima eius regia Maiestas, inter omnes occupationes nihil prius haberet, quàm, vt non tam terras suorum regnorum, quàm immensa hæc maria,

ria, littoraq́; & portus omnes à prædonum rapacitate, latrociniysq́; vindicaret, quòd igitur liberis commeatibus, commerciisq́; iam in spaciosis oceani fluctibus, non tantum horum regnorum incolæ, sed extranei quiq́; securè fruuntur, nonne totum hoc illius cura, illiusq́; erat opus? ad hanc rem tales fecit sumptus, vt magnificentißimis commeatibus, ac rebus omnibus, milite & armis multiplicibus, magnæ & constratæ naues completæ, singulis annis è statione sua, ac portu soluentes, toto æstiuo tempore, diuersos oceani tractus, permeantes, vniuersum hoc regnum sartum & tectum ab omni incommodo, detrimentoq́; & molestia conseruauêre, & ne tetro facinore, pollutis claßibus ipsum mare fœdarent, barbaramq́; feritatem cruentis aquis satiarent, pertinacißima diligentia excubuêre.

Stupet mens mea admiratione tantæ industriæ, & iam transit ad sancta iusticiæ penetralia, in quibus viuente hoc Rege, semper æqui ac probi facti respectus religiosa cum obseruatione, eiusq́; præcipuum & certißimum in hoc regno versabatur documentum. Etenim res est sempiterna memoria digna, quomodo annuatim penè, comitia,

nunc

nunc in hac vrbe, nunc alibi, prout videbatur commodum, sunt indicta, in quibus propositis quæ ad regni facerent vtilitatem, omnibus & singulis, cuiuscunq; conditionis hominibus, tam ad suam Maiestatem, quàm ad reliquos regni proceres, ac magnificos Senatores patebat aditus, nec vlli interdictum fuit, liberè proponere libellos accusationum, defensionum, querelarum & iniuriarum, contra quamcunq; personam coram eius Regia Maiestate.

Huiusmodi suorum querelas (quod sanè ego in Rege laude dignissimum esse iudico) æquo animo audiebat, easq; sine vlla προσωποληψία, ex æquitate disceptabat, probos laudare, errantes increpare, bonis adesse, calamitosos consolari, egenis subuenire solebat, ex quo, quanta in eum fides & beneuolentia horum regnorum existat, non obscurum argumentum sunt omnium statuum, communes querelæ & acerbissimi luctus.

At nunc postremò fertilia nomina, naualis gloriæ, in SCOTIAM & ANGLIAM, illustranda, tacitis facibus incitant: Sed cùm amplissima materia laudationis, breuem narrationis seriem non admittat, nec mihi cuncta complectendi cupido in-

cessit, dulcissima hæc suauis eloquentiæ alimenta, spectatæ dignitatis & eloquentiæ viris, dicenda offero, non possibile ratus, tantarum rerum cumulum declamanti, & exiguo temporis spacio circumscripto competere, quæ non clepsydram datam, sed multorum dierum interualla desiderant.

Hæc autem breuiter de his quæ omnibus nota sunt, sed reliqua quæ penè sunt infinita, quæq; omnem nostram orationem, excedunt, non opus sané est persequi, cùm huius præstantissimi Regis fama non in his regnis, aut finitimis prouincijs clausa teneatur, sed per remotissimas nationes, latissimè extensa, maxima cum laude & admiratione sese proferat, & publica omnium vox sit, nullum vnquam in his regnis extitisse hoc Rege, clariorem, nec meliorem.

Sed restat, vt de aliis eius virtutibus dicerem, cæterùm quòd si omnes diuini animi eius, superexcelsas virtutes retexere vellem, nunquam præ multitudine & affluentia illarum, finis futurus esset orationi, & angustia temporis à proposito auocat.

Nam si dilectio Dei & eius timor, omnium virtutum sit mater ac Regina, quomodo fieri potest, vt qui Dei amans fuerit, qui

clemens

clemens ac beneficus erga membra Chriſti, erga cœleſtem doctrinam, erga eius famulos, qui diligens in officio diuinitus commiſſo, qui bonus erga omnes, ac deniq́; cuius pietas, in toto vitæ curriculo, coniuncta erat, cum ſumma animi magnitudine, conſilio, prudentia, fide, conſtantia, atq́; in quem charites, tot ornamenta contulerint, vt iam non ſolum Hiſpania & Gallia, ſed Germania, ſed Anglia, Scotia, ſed vniuerſus orbis Chriſtianus, hunc vnum celebret, laudet, loquatur, admiretur, obſtupeſcat, quis inquam ab eo aliquam virtutem excluſerit? vel non potius cumulatè omnium virtutum chorum ipſi attribuerit?

Hac Principe virtutum, pietate, quæ ad omnia prodeſt, vt Apoſtolus loquitur, & vt Auguſtinus inquit, quæ moleſtias huius vitæ auertit aut lenit, adq́; æternam vitam & ſalutem perducit, primum effecit, vt Deus eum ornaret illuſtri luce & ſapientia ſpirituali, robore fidei, conſolatione & victoria aduerſus Diabolum & omnia organa eius. Deinde quoq́;, ad hæc cœleſtia dona, acceſſit quoq́; gloria politica: videlicet præſtantia conſilij, felicitas euentuum & inclinatio animorum diuinitus facta.

Nam

Nam quanta fuit authoritate, non solum apud suos, sed etiam exteros, hactenus subinde dictum est.

Ac postremò, propter hanc virtutem, in toto gubernationis spacio totaq́; vita, ipsius maiestati, Deus ita benedixit, & annos gubernationis ita coronauit, vt quilibet subditorum suorum, in summa tranquillitate & pace sederit sub vite & sub ficu, vt scriptura loquitur.

Tantum bonum huius clarissimi Regis pietas, non tam sibi, quàm nobis omnibus peperit, vt nihil in rebus terrenis atq́; mortalibus, gratius poßit audiri, nihil desiderabilius concupisci, ac postremò, nihil melius inueniri pace ac quiete, ipsius virtute, nobis omnibus parta.

Cæterùm, vt prætereeam, reliquas omnes virtutes, candore singulari fuit hic Rex, fraudis ac doli mali inimicißimus, æqui obseruantißimus, iuris quoq́; iurandi religionem, principi cum primis colendam ducebat, ex quo etiam apud se, quam fidem semel dedißet magnatibus huius regni, inuiolatam ac firmam retinere decreuerat: ita vt quiduis pati potius, quàm fidem datam fallere: Reguli opinor illius Romani, in hoc imitatus forti-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

fortitudinem atq; constantiam. Magnam enim iurisiurandi vim & quod affirmante, & quasi Deo teste promissum esset, id ratum omninò ac firmum, adeoq; simpliciter tenendum esse, existimabat, nullas admittens quæ-rensué latebras periurio, cùm & nullum vinculum, ad adstringendam fidem iureiurando, maiores arctius esse voluissent, & de nulla re diligentius (vt Cicero perhibet,) quàm de iureiurando iudicassent.

Sed ô fatorum æmula, crudelis & impia fortuna. ô dira mors. Hæc tua scelera, hæc tua facinora, hæc tua ludibria, quæ probis omnibus insidiosa ac infesta, non nisi impijs ac improbis impensè faues. Non tibi satis erat, quæ in hanc familiam regiam vix biennio elapso, indignissimè lusisti, ac ADOLPHVM ducem cum sorore ELIZABETA, Nordalbingiæ & Obotritorum principibus abstulisti, nisi rursus atq; iterum tam florentissimum Regem, tam dilectissimum Principem, patrem patriæ, tuo imperio subijceres, nobisq; Danis tanquam ouibus iam sine pastore palantibus, tam immaturo interitu, tamq; immaniter eriperes? Certè tui ô inexpugnabilis mors, nobis, non D. FRIDERICO Regi, aculeati morsus nocuerunt.

Nam quomodo tu ipsi nocere potueris? cuius vita omnis integerrima, cuius adolescentia non ocio, non voluptatibus confracta, sed qui iuuentutem honestissimis exercuit laboribus, reliquamque omnem ætatem negocijs & virtuti intentam, cum maxima dignitate, clementia, gratia, tum optimis consilijs & illustribus factis adornauit, patriæ saluti & præsidio fuit, omne genus hominum, etiam inimicos beneficijs affecit.

Acerrimus semper alienæ laudis, dignitatis ac honoris propugnator, nec in eos quidem, qui cùm eum, tum maiores eius, aliquando non paruis affecerunt iniurijs, crudelis, sed iustus, nec diuina, nec humana iura contempsit, nihil vnquam flagitiosè, nihil crudelè, nihil auarè gessit, fautor bonorum, amator concordiæ, conseruator pacis, corpore, animo, factis, dictis integerrimus: fide, iusticia, pietate, religione, cæterisque, quæ ad sanctissimum ornatissimumque Regem, pertinere possunt accumulatissimus, aut denique quid nocere ipsi potuisti? cuius perpetuum fuit Symbolum, assiduique gemitus MEIN HOFNVNG ZV GOTT ALLEIN: SPES MEA IN SOLVM DEVM DEFIXA, quique contra imperium tuum

ô Dia-

ô Diabole, inferne, vosq́ ô cæteræ pestes humani generis atrocißimæ, cùm iam ex huius vitæ erumnosæ ergastulo, se liberandum videret, vt cum Simeone lætus & tutus, vestrum effugeret sceptrum, Syncera fide suam & Ecclesiæ, ac regnorum horum salutem Deo aßiduè commendauit, fidemq́ Symbolo sacrosanctæ Synaxeos firmiter confirmauit, ac deniq́ cuius vltima vox & suspirium Symbolum quotidianum exæquauit.

Sed addam felicis ac beatæ facundiæ hanc extremam clausulam, ex qua, quo animi robore, mortis impetum sustinuerit, oratione, quam ad astantes habuit, nulli ambiguum reliquit. Lamentantibus enim ac mœrore prostratis omnibus præsentibus, ac imprimis, Illustrißima Regina, miserrimam suam orbitatem, domesticumq́ vulnus, altitudine suspiriorum ac fletuum repetente, moribundus ac paulò post exspirans Diuus FRIDERICVS, vt hanc tristiciæ nubem discuteret, exitatiores subinde anhelitus recuperans, in hunc modum effatus est: Nouimus quam fallax, incerta, vana & instabilis nostra sit vita mortalis, quæ instar rapidissimi fluminis, instar amentati iaculi & sicut sagittæ ex manu potentis, ita ad mortem de-

currit, impellit, excutitur, Acquiescamus itaq; ac meminerimus nobis à rerum parente, & accipiendi Spiritus, & reddendi eodem momento temporis legem dici. *Quapropter cùm ita vitæ author ac largitor Deus opt. Max. decreuerit, paruula hæc vicißitudinum momenta, iusto animi robore sustinebimus, vt in æternum cum Deo nostro & rege æterno Iesu Christo viuamus. Audiuimus sanè ac legimus, gentem quandam olim fuisse, quæ ære alieno oppressa, cum à creditoribus graui nexu stringeretur, in montem sacrum pro consequenda libertate confugisse. Nos autem ad quem fugiemus montem? vt tot vinculis, tot peccatorum ac malorum omnium laqueis liberemur? nempe ad montem Domini pinguem atq; coagulatum: cuius tamen consequendi, nulla nobis patebit facultas, nisi ingrediamur sine macula, precioso sanguine Christi, sordibus peccatorum abluti eiusq; iusticia cooperti, vt per ipsum solum iam nunc à grauißimo vinculorum & malorum pondere, colla excutiamus. ô Fili Dei, splendor æternæ gloriæ, solamen peregrinantis animæ: apud te est os meum sine voce & silentium meum loquitur tibi. Vsquequo tardas venire Deus meus, Veni, veni,*

quia

quia ſine te nulla erit quieta dies aut hora. Tu etenim læticia mea, & ſine te vacua eſt anima mea. Si igitur tu mecum es: licet mihi ſit eundum per vallem etiam mortis opacam, nihil pertimeſcam mali, baculus tuus ac pedum me tuum conſolantur. Manibus tuis ſpiritum meum commendo: redemiſti me Domine pie Deus. Qui credit habet vitam æternam, qui verò non credit Filio, non videbit vitam, ſed ira Dei manet ſuper eum &c.

Incredibile autem dictu eſt præſtantiſſimi auditores, in hac temporis anguſtia, quomodo, ſeſe ante poſtremos agones geſſerit, qui nihil aliud fuerunt, quàm aſſidua pietatis, veræ inuocationis & confeſſionis exercitia, omnibusq́; aſtantibus perpetua æternaq́; μνημόσυνα, atq́; ad pietatem ſtimuli acerrimi. Sed hanc partem doctiſſimo collegæ & clariſſimo Medico, Dn: D. Andreæ Chriſtiano Ripenſi, à prandio perorandam relinquo.

Interim ſi hiſtoriæ omnium temporum, teſtantur fidelibus cuſtodibus religionis & diſciplinæ, extinctis aut remotis, ſequutas eſſe vaſtitates Eccleſiarum, interitus literarum, barbariem cyclopicam, & triſtiſſimas confuſiones opinionum, cultuum ac morum, &

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

sapientum Sententiæ extra Ecclesiam ab experientia sumptæ, idem docent, inter quas celebratissimum est id, quod Pausaniam pronunciasse legimus, de Spartanorum cladibus, rege Cleombroto obtruncato in prælio ad Leuctra, μάλιστα γὰρ ἐπί πταίσμασι μεγὰλοις ἐθέλει προαιφαιρεῖσθαι τού ἡγεμόνα ὁ δαῖμων, *h: e: magnis cladibus impendentibus, solet Deus è medio tollere Principem. ô nunc miseros & calamitosos nos, qui cùm indigni facti essemus tanto Rege, ac haud dubiè nostris demeritis peccatis id exigentibus, ideo Deus nobis illum abstulit, quòd suum esse maluerit. Nam cùm vix quinquaginta quatuor annos confecerit, immatura fatorum acerbitate, nobis sublatus & extinctus est optimus, clementissimus, prudentissimus, Serenissimus, omnium bonarum artium & humanitatis amantissimus Rex, sed citra omnem oris aut corporis distorsionem aut deformitatem, sortitus* εὐθανασίαν *& exitum facilem, hoc currente anno, salutis humanæ 1588. quo venit summa dies & ineuitabilis hora eius, tertio quadrante ante quintam pomeridianam, 4 Aprilis: extinctæ simul tot præclarissimæ virtutes, quas nunc fletu magis quàm laudibus vllis exprimere conuenit.*

Heu nos miseros, heu nos infelices, ereptus est nobis præsidium firmum & constans, ereptus est ille, qui libertatem nostram, qui pacem, qui ocium, qui tranquillitatem, qui salutem nostram studiosissimè atq; acerrimè defendebat, cuius præsidio quàm diu vixit freti, nullum periculum, nulla tempestas nobis nocere potuerunt. Verùm si vera sunt ea, quæ de æterna Dei & piorum hominum consuetudine, dicantur, vt sanè sunt verissima, confirmata doctrina Euangelij, resuscitatione Filij Dei & multorum aliorum, qui extincti reuixerunt, cogitemus non amissum esse sanctissimum Regem nostrum, FRIDERICVM II. Sed lætum nunc frui conspectu, sermonibus & sapientia Dei & Filij ipsius Domini nostri Iesu Christi. Versatur nunc in cœtu cœlestium Regum, Sanctorum Patriarcharum, Prophetarum & Apostolorum, cum his de Deo, de imperijs, de neruis bonæ gubernationis, de legibus & iudicijs, deniq; de vniuersa sapientia diuina colloquitur.

Huius colloquij socios & condiscipulos habet, DAVIDEM, EZECHIAM, CONSTANTINVM, THEODOSIVM, patrem sanctissimum CHRISTIANVM

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ANVM III. auum, patruos, socrum ELIZABETHAM, paulò antè ab ipsius conspectu auulsam. Hi nunc coniunctis & ardentibus votis, nostrarum Ecclesiarum & politiarum salutem, Deo commendant.

Quare nihil ille mali passus est per mortem, qui rectà in cœlum migrauit, qui transijt de labore ad refrigerium, de expectatione ad præmium, de agone ad brauium, de morte ad vitam, de fide ad noticiam, de peregrinatione ad patriam, de mundo ad patrem, vbi paratus est illi locus, in quo cum omnibus electis, felicissimo semper fruatur æuo. Absit ergo putemus illi aliquid contigisse mali, sed nobis & successoribus nostris, ingentia inde succedunt incommoda, qui sublato rectore, sumus instar nauis, quæ vndis insurgentibus, spoliata magistro, & solito carens gubernaculo, æstuosissimisq; fluctibus atq; procellis agitatur.

Quare si, Lazarum Saluator noster fleuisse legitur, si quoq; duodecim legum tabulæ, funebrem luctum recipiunt, nemo est qui mortuo hoc patre patriæ, nutritore Ecclesiæ & Scholarum, non meritò mærore, cura & solicitudine afficiatur.

Luget

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Luget Illuſtriſſima Regina, cuius coniugium inexorabilis parcarum ſors, indigniſſima clade funeſtauit, cuiq; nullam omnium indulgentia fatorum, felicitatem maiorem tribuere potuiſſet, quàm ſi in hoc periucundo amore & tranquillo ocio, auſpicatiſſimarumq; prolium parenti factæ, illi in extremam ſenectam, tam florentiſſimum Regem, maritum, pulcherrimum pulcherrimæ, amantiſſimum amantiſſimæ, thori conſortem, ac eius vitæ vſuræ, quæ iam Dei immortalis beneficio traducenda reſtat, ſocium conſeruaſſet. Luget electus Rex CHRISTIANVS IIII. lugent quoq; reliqui illuſtres ac generoſi liberi, amantiſſimo patre, ac glorioſiſſimo Rege amiſſo, luget totius Regni ampliſſimus Senatus & vniuerſa nobilitas, extincto clariſſimo & ſplendidiſſimo lumine, quod perpetua luce illuſtrium exemplorum, optimisq; inſtitutis patriam hanc vniuerſam, illuſtrabat, quòd plebis incolumitatem, quòd ciuium concordiam, quòd nobilium ſplendorem, ac deniq; quod omnium noſtrum ſalutem, ſtudioſiſſime ſemper diligentiſſimeq; irradiabat. Sordemus in obſcuro omnes, flemus omnes, luget omnis ætas, omnis ſexus, omnis ſtatus, magni, parui, decrepiti, ſenes, iuuenes, in-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

fantes, mares, feminæ, virgines, innuptæq; puellæ.

Sed nunquid vos, P. C. aut tu studiosa pubes, vosq; sacrorum Mystæ obseruandi, lachrymas continere potestis, cogitate de huius sanctißimi Regis, nunquam satis laudata benignitate, ipso superstite, omnes felices nos prædicabant, ipso autem defuncto, quis est, qui miseriam nostram consoletur? aut quis tam prompta & exquisita clementia, applicatum iam ceruicibus nostris, calamitatum mucronem auertat vel saltem reuocet?

Quid igitur agemus? aut quid habemus, in quò nos poßimus consolari? Certè omnia sita sunt in tua CHRISTIANE IIII. virtute, electe Rex ac Domine clementißime. Nam vt pater tuus Serenißimus, amplißimam & honestißimam sui apud omnes, quibus vnquam cognitus fuit, opinionem, ita iam tibi hæredi ac electo Regi, non tam hæc amplißima regna gubernanda, quàm paternarum virtutum, ad exemplum imitandum reliquit. Esse enim illius vita tibi imago quædam debet, ac speculum politici iuxtà ac militaris viri, in quo virtutes omnes, quæ in optimo Rege, desiderari poßunt, emicuêre, scientia rerum gerendarum, prudentia domi

forisq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

forisq;, fortitudo, iuſticia, clementia, fides, pietas, quas, ſi cæteris illis optimis & honeſtiſsimis literarum ſtudijs tuis, adiunxeris, continuoq; excolueris, non occidiſſe quidem patrem tuum ſereniſsimum Regem, ſed in te nobis renatum eſſe verè arbitrabimur. Adeoq; quam ex illius morte, acerbam ægritudinem atq; dolorem accepimus, te filio, in patriam olim adminiſtrationem ſuccedente, ſuperſtite, recteq; gubernante, cum minori mœſticia atq; iactura deponemus.

Nos autem vt celſitudinem tuam, ab omnibus vitijs puram ac integram, Chriſtus Saluator noſter ad pietatem, ad optimarum rerum ſtudia, ad ſui nominis laudem, decusq;, ad vtilitatem profectumq; Reipub. dirigat, foueat, gubernet, tueatur atq; conſeruet, quò & Eccleſiæ ſuæ nutricius, & regnis his ampliſsimis, communiq; bono, vtilis eſſe poßis, Rexq; ac Princeps ſalutaris, ſummis votis precamur & exoptamus.

Nunc poſtremò etiam toto pectore gratias agamus tantas, quantas pectoris noſtri anguſtia capere, & hæc balbuties linguæ noſtræ proferre poteſt, Deo æterno patri Domini noſtri IESV CHRISTI, *quòd immenſa bonitate & miſericordia ſua, in hac poſtrema æta-*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

te mundi, his regnis ſeptentrionalibus, ſalutares Principes, & Eccleſiæ ſeneſcenti, tam fideles nutricios dederit, eumq́; per & propter Filium mediatorem Dn: noſtrum IESVM CHRISTVM, veris & inenarrabilibus gemitib: oremus vt deinceps miſericordiæ ſuæ, quæ exuberat ſupra peccatum clementiſſimè recordetur, conſeruet inter nos lucem euangelij, ſegregatam ab omni ἐθελοσοφίᾳ ac ἐθελοθρησκείᾳ, ac defendat & vmbra manus ſuæ protegat Eccleſias & politias horum regnorum, aduerſus manifeſtam & impiam fraudem Diaboli & omnium hæreticorum ac organorum eius, & faciat nos omnes vaſa miſericordiæ, quæ eum vnà cum Filio & Spiritu ſancto, in omni æternitate vera gratitudine & lætitia celebrent.

AMEN.

QVA

QVA POMPA ET CELEBRITATE EXVVIÆ OPTIME meriti Regis FRIDERICI II. longissimis vitæ spacijs dignissimi Principis, humo mandatæ sint, breuis delineatio.

§

VM IAM VTI HACTEnus retulimus, FRIDERICVS II. Daniæ & Noruegiæ Rex potentissimus, annis, 54. ferè in terris vixisset, omnesq; in eo virtutes, quæ regiam personam decerent, penè perfectam maturitatem cœpisse viderentur, regnisq; suis non tam opum multitudine & speciosis titulis, quàm illustri fide, contestataq; virtute, perenne ac immortale parârit decus, quod ad posteros rediuiua cum laude propagetur: Sublimis iste animus, sic Deo dispensante, in cœlum vnde venerat, 4. euolauit April: die.

Postridie autem, cùm iam compositum esset cadauer, pictor vocatus Antuorschouiam in arcem, gypso faciem & totum caput vsq; ad humeros expressum, diligentissimè formauit & expressit, ac postea exuuiæ regio more conditæ, Sandapilæ ex stanno confe-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ctæ includebantur. Sandapila vero amiculo nigello heteromallino circumamicta, in superiore parte Christi Saluatoris, cruci affixi, imago, deinde gladius in medio, ac postremò insignia Regni ex auro puro sculpta, artificiosè impressa erant. Adhæc etiam termini lateraq; Sandapilæ, diuersis ramusculis, aureisq; clauis variegata, nomen Regis repræsentabant: FRIDERICVS II. DANIÆ ET NORVEGIÆ REX &c. Quæ sic elaborata, ac in templo paucis septimanis deposita, custodia diurna & nocturna asseruabatur, cubicularijs & alijs per vices vigilantibus.

Cùm autem 25. Maij, quæ funeri constituta erat dies deportando Roschildiam, quo loco dispositum ὑπογεῖον sepulchro fuit, comitibus non tam ijs, qui citra Serenissimum Regem nostrum, vltima sua ἀποδημία fuerunt, sed alijs etiam generosæ nobilitatis pluribus, pullato & lugubri habitu magno copiosoq; comitatu, tam equitum quàm vectabulorum comitantibus, ac iam versus Roschildiam tendentibus, vbi CHRISTIERNVS I. & CHRISTIANVS III. sumptuosissimo mausoleo sepulti iacent, quos penes & ipse Diuus FRIDERICVS se-

pultu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

pulturam elegit. Quò paulatim productum funus, ac ad stadij spacium ad hoc delecti, prodeuntes in occursum, hunc in ordinem redacti sunt: vt præeuntibus Scholasticis Roschildianæ pubis, deinde regijs studiosis centum, cantoribus regiæ Maiestatis, Canonicis & Vicarijs Ecclesiæ Cathedralis, sequuti sint Professores Academiæ Regiæ Hafnianæ, Magistri & Doctores singularum facultatum. Hinc qui tubæ cantu martem accendunt. Quibus præsto fuit cohors prætoria, ita quidem disposita, vt trini & trini circa ducendum funus obequitarent. Hanc exceperunt quadraginta Scholastici, amiculo pullato talari induti, ac manibus funalia tenentes. Nunc rhabduchi præcones vnicuiq; equitandi, incedendiq; locum & ordinem censorijs suis notis præscribentes, equis vehebantur. Tum præfectus prætorij solus, ac post illum nobilium ingens caterua, cui iam successit funus gloriosissimi Regis FRIDERICI II. currui impositum quadriiugi, equis atra veste & ad terram demissa, omnibus iniecta. Funus autem ab vtroq; latere, Regij laterones & satellites longissimo tractu, à plebis intercursu passim constipabant. Post funus adhuc aliquot ordines nobilium perequitantes, Reginæ

& He-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

& Heroinarum, vectabula pensilia quatuor sequuntur. Adhuc autem paucis procedentibus ordinibus equestribus, successit designatus Rex CHRISTIANVS IIII. Dominus clementissimus, cum fratribus Generosis, quem Magnifici Regni Senatores etiam suo ordine comitabantur. Ac demum reliqua immensa multitudo nobilium & procerum Regni, vtriusq́; sexus. Vltimo autem in agmine Senatores & Consules oppidorum, cum copiosa ciuium ac plebeorum multitudine, donec funus in sedem Episcopalem, deuectum, vt ibi ad certum dierum spacium, nobilitati & vicinis Principibus indictum, collocaretur & asseruaretur. Longum autem esset hîc referre reliqua, quæ in primis his exequijs gesta sunt, sed non sufficit hoc tempus, singulis percensendis. Quare iam satis ea dicta sunt, quæ circa corpus & primam deductionem fiebant. Nunc cætera sunt dicenda quæ honori corporis vel potius suorum in eo adhibebantur, inter quæ, præcipuè erant processiones funerariæ, tum laudationes, de quibus etiam Ethnicus in suis legibus: Honoratorum virorum laudes, in concione memoranto &c.

Quare

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Quare vertente iam deſtinato die, ac aduenientibus Illuſtriſſimis Principibus, HVLDARICO Magnopolenſium Duce, & ſocero optimi Regis, IOHANNE fratre Regis Sleſuicenſis & Holſatiæ, Duce, CAROLO Obotritorum Principe, Comitibus ac Principum externorum legatis, tum nobilibus, alijsq́ peregrinis pluribus, omnium deniq́ ordinum & ſtatuum ex ſingulis prouincijs frequentiſſima turba certatim accurrens, in ſede Epiſcopali, conſtituta hora conuenit.

Promiſcuus autem vtriusq́ ſexus populus, qui infinitus erat, per varias turmas & cuneos, patrem patriæ, ac Regem optimum & Principem glorioſiſſimum, hoc vltimo intuitu videre geſtiens, omnes ſui ordinis & decoris obliti, quem ſors cuiq́ locum obtuliſſet, occupabat. Conſcendunt alij tecta, & ſummis pendent tegulis, alij trabibus inſident, alij columnis innixi, alij muris hærent: omnes feneſtræ, omnes rimulæ ſuis ſpectatoribus refertæ: perforati parietes & dirupta maceries, quo non tam oculos hoc triſti ſpectaculo explerent, quàm crebra ſuſpiria gemitus & quiritatus pro Rege optimo ederent, ſummumq́ mœrorem conſpecta regia ſobole leuarent. Nullus locus non occupatus,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ne ijs quidem, qui non nisi ruinosum & periculo proximum caperet vestigium. Laborabant referta hominum pondere tecta, neq́; minus vias omnes, densissimæ populi turbæ opplebant, non ætas, non sexus, non valetudo quemquam detinere potuit, nec tremulæ anus, titubantesq́; senes abfuêre, omnes enim sub hoc Rege, se florentes, felices, beatosq́; prædicantes, ad hanc sacram pompam, quâ optimo Regi supremum pietatis & amoris officium præstarent, studiosissimi erant. Quàm triste pijs & cordatis hominibus, hoc fuerit spectaculum, quod multis muliebri eiulatione excipientibus, multisq́; quasi stupescentibus, verbis explicare, de eo certè siccis oculis, nunc etiam cogitare vix possum.

Sed nunc singulatim commemorandum ést, quo ordine instauratis exequijs, funeris pompa deducebatur. Conuenientibus autem vti diximus, præcipuæ authoritatis & nobilitatis viris, in loco præscripto, vbi quondam erat sedes Episcopalis, ac expectantibus signum per campanas, hora octaua dandum, interim cùm omnibus ætatibus vsitatum fuerit, vt qui ad ciuile fastigium euecti, ingentium splendidarumq́; gentilitatum fundamenta iecerint, non gentilitatis iure, exequijs &

lauda-

laudationibus, maiorumq́ imaginibus supremi diei celebritate, quam concedere etiam inimici solent spoliati, abijcerentur, sed imagines maiorum in funeribus ducerentur, ad gentilitatem ostendendam, id quod etiam consularis ille in secundo de oratore ostendit: Brute quid sedes? quid illis omnibus quorum imagines duci vides? quid maioribus tuis? de agnata Bruti loquens, quæ funere efferrebatur. Quare hîc etiam erectis principio in platea, quæ nomen habet à Diuo Olao, decem & septem militaribus signis, ac totidem additis equis superamictis, imaginesq́ ad memoriam posteritatemq́ prodendam exprimentibus, eo ordine qui statim describetur, educti prodière. Cæterùm audita octaua, ac personantibus campanis, primum Scholastici, studiosi, Capitulares, Professores, Magistri & Doctores, eo ferè ordine, qui prius commemoratus est dispositi, sacras cantilenas & psalmos decantabant, his ceremonijs ac tristissimis ritibus aptos. Hos ex agmine Regio primum exceperunt tubicines Regij, vela tubis ac instrumentis omnibus superinducta. Hinc tertio loco Marischalchus, quem prius præfectum prætorij nominaui, successit, cum Aulicorum dispensatorum decurionibus.

Quos sequuntur 40. Scholastici lychnuchi, habitu supra nominato. Nunc quinto loco septendecim signa, auro & argento magnificè fulgentia, totidem signiferi, septendecim quoq; equi cum insignibus ac imaginibus Regni, ac eorum singulorum bini ductores, nobiles & generosi viri, sed hoc quem dicemus ordine producuntur.

PRimùm, rubrum signum sanguinis colore insignitum, strenuus ac Magnificus vir, Mauritius Podebusk attollebat, ductores autem equi paludamentis nigroq; panno superamicti, erant Generosi & spectatæ nobilitatis viri, Nicolaus Skram & Iohannes Rudt.

Secundo loco, Arnsburgicum Liuoniæ, aquilæ signum erexit, Nobilis & strenuus Henningius Göie, ad quem Claudius Podebusk ac Chilianus Iulius, vterq; sicut & omnes sequentes, nobilitate & imaginibus conspicui & clari

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

clari viri, equum à manibus ducentes sequebantur.

Post hos, antiquum Delmenhorsticum signum portabat Magnificus Nicolaus Frisius, equi verò ductores erant Hartuichus Höken, & Iohannes Falstrius, Nobilitate & virtute excellentes.

Præterea, quod dicitur signum Oldenburgicum, manifestauit Generosus Iohannes Iohansön, equi gubernatores erant, Petrus Iulius, Chilianus Brockenhusius, maiorum insignibus non obscuri.

Insuper Femariæ signum, famigeratus Martinus wenstermand attollebat, equum vero ductabant Christianus Gyldenstierne & Melchior Wlstand, quorum vterq; vt nobilitate excellit, ita & eruditione ac multis virtutibus, clarus existit.

 Sextò

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Sextò, Succedebat Ditmariæ ſignum, ſignifer Magnanimus Canutus Grubbe, equi autem ductores erant Anthonius Bröſche, necnon Holgerus Wlſtand, Gregorij filius, vterq́ etiam per ſe ſatis commendatus.

Nunc Stormariæ ſignum produxit Magnificus Gerhardus Rantzouius, frænum quod manibus retentum equum rexit, habuerunt Ericus Wenſtermandt cum Erico Lange, Nobiles etiam, antiquiſsimi generis ſtemmate clari.

Continuò Wandaliæ & Holſatiæ ſignum, folio ἀκαλήφησ *inſignitum, in publicum attulit præſtantiſsimus Godſchalchus ab Anfeld, equum Hilarius Bröſche ac Georgius Quitzouius, viri nobilitate ac virtutibus inſignes.*

Sed nunc egregij Franciſci Brochenhuſij bellicoſiſsimi ſané viri, ac pro

patria

patria fortiter occumbentis, Generosus filius Laurentius Brochenhusius, tuum Slesuiga signum protulit, equum autem Auo Lange Iuari filius, ac iuxtá Iacobus Krabbe, expedierunt, homines etiam iure gentilitatis, & imaginibus maiorum clarißimi.

Hoc è vestigio sequitur Islandiæ signum; signifer erat Iohannes Lange, ductores Benedictus Rantzouius, necnon Iohannes Bernechouius, omnes antiquæ familiæ & clarißimi stemmatis.

Tum quoq; magni nominis Axelius Braade, Gothlandiæ expedijt signum, equo frænum subiecerunt, Hilarius Brochenhusius, necnon Giordauus Petrus, & ipsi veteri prosapia ac clarißimis familiis oriundi.

Restat Sielandiæ, Lolandiæ, Falstriæ &c Signum, quod imagine Serpentis leuium tiliarum expressum,

splen-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ſplendidus Petrus Braade circumue-
xit, equum ducentes Eſchillus Broch,
ac Ericus Lange, nobiles præcellen-
tes.

Iterum Cimbriæ Venſeliam,
Hemerſeliam &c. ſignum repræſen-
tans, ac nouem cordibus Leonisq́ ima-
gine expreſſum, magnanimus Chriſti-
anus Munck produxit, frænum verò
quod equino rictui inijciebatur, Chri-
ſtopherus Roſengaardt, ac Carolus
Bröſche, vetuſtiſsimæ proſapiæ clariſ-
ſimi viri, manibus tenebant.

Adhæc ſignum tribus Coronis in-
ſignitum, Splendore ac virtutibus ce-
lebris Ludouicus Munck, Ludouici
filius, tenebat, equum autem ducta-
bant Iuarus Munck, Magnusq́ Göie,
Falconis filius, origine familia ac or-
namentis maiorum ſplendidi Nobiles.

Sed tuum Noruagia ſignum ex-
tulit Thomas Faſze, equi antilenam
guber-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

gubernantes, Nicolaus Petri, Magnusq́ Iulius, omnes nobilißimi & generosißimi viri.

Cæterùm signum trium Leonum, Amplißimæ authoritatis Ericus Valchendorp extendit, frontale autem quo caput equi, reuincebatur, Iohannes Speil, atq́ Eschillus Bilde, curantes, Nobilißimi sanè & integerrimi viri.

Nouißimè Regaliorum signum, imaginibus ac titulis Regni conspicuum, Strenuus Georgius Bilde extulit, equum Petrus Ritzius, necnon Tago Krabbe gubernantes, etiam vterq́ suis factis, clarus ac conspicuus. Sed hactenus de signis, iam ad alia transeundum est.

Cùm autem ius Regaliorum, maximum olim fuit, sicut ex antiquis monumentis apparet, post hæc militaria signa, quatuor amplißimi Regni Senatores, Regalia Regni ferentes, sub-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

sequuti sunt, quiq; hoc ordine successerunt.

Primum ibat magni nominis ac dignitatis Georgius Rosenkrantzius, aureum illud pomum, mundi typum manibus sustinens.

Iuxtà sequebatur illum, Generosus Petrus Munck, sacrum Regale sceptrum, quum arte, tum impensa elaboratum, dextera præferens manu.

Deinde Strenuissimus & magnanimus Heros, Petrus Gyldenstierne, Regium ensem, cuius capulus & vagina, arte aurifica & gemmaria, supra omnem æstimationem ad miraculum spectantium sunt elaborata, sua dextera eleuatum attollebat.

Ac demum Magnificentissimus Cancellarius, Regiam Coronam ex auro obryzo, preciosissimis lapillis refertam, adeoq; sumptuosam, vt omnem æstimationem excedat, ambabus manibus gestabat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Poſt quatuor Regalia, proximè à tergo ſequebantur infulati præcones, ſuis palludamentis ac omnibus S. R. M. imaginibus clari & inſignes.

Sed iam proximè ante funus, Generoſi Nobiles Chriſtopherus Par & Euſtachius à Thonen, ipſum Regium equum, panno holoſerico ſuperamictum, byßinaq; cruce alba inſignitum, ducunt, mirabilè autem viſu erat in hoc equo, qui inter gradiendum, tam lentè veſtigia impreßit, vt ſui corporis pondere, ſe quaſi acerrimo dolore afflictatum, vehementerq; obſtupefactum oſtenderet. Mirum quoq;, quo modo expertia rationis animalia, OPTIM: MAXIMVS informauit, vt & ſuum erga benemeritos deſiderium exprimant, ac συμπάθειαν oſtendant inexplicabilem.

Nunc è veſtigio ipſum funus exportabatur, feretro autem humeros

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ſubiecerunt, hi maximæ nobilitatis ingeneratæ bonitatis, imaginibus ac titulis ſplendidiſsimi viri, quos meritis titulis exornare cùm hæc breuis delineatio non patiatur, ſaltem hæc eorum ſunt nomina.

Prebernus Gyldenſtierne.	Hermannus Iulius.
Hannibal Gyldenſtierne.	Henningius Reſſuelow.
Canutus Braade.	Auo Lange.
Cunradus Quitzouius.	Godrzlauius Budde.
Huldaricus Sandberg.	Henricus Lycke.
Waldemarus Pasberg.	Georgius Friſius.
Georgius Braade.	Iacobus Högius.
Olaus Roſenſpær.	Gabriel Sparre.
Auo Wgerup.	Lago Wrne.
Börgerus Roſenkrantzius	Broſtropius Gedde.
Fridericus Lange.	Iohan: Wrne.
Georgius Wrne.	Axelius Roſenkrantzius.
Olaus Daa.	Magnus Suanne.
Iohannes Roſtrup.	Franciſcus Rantzouius.
Claudius Clambeck.	Andreas Toth.
Mauricius Erici	Claudius Hundermarck.

Super feretrum ac funus, vmbraculum holoſericum attollebatur, quod

quod ſequentes viri Generoſiſsimi ac clariſsimi, manibus ſuſtentabant.

Nicolaus Pasberg. Georgius Worm.
Georgius Daa. Magnus Göe.
Canutus Erici. Prebernus Bilde.
Abſolon Iulius. Olaus Bilde.

Hos omnes ab vtroq; latere, cingebant generis nobilitate, & omnibus virtutibus ſplendidiſsimi viri triginta, ſinguli denigratæ cæræ ardentes tedas manibus geſtantes, quorum etiam hæc ſunt nomina.

Borchardus à Pappenheim. Enualdus Cruſius.
Andreas Dreſſelberg. Iacobus Wind.
Anthonius Roſenkrantzius. Iohan Brochenhuſius
Wilhielmus Dreſſelberg. Petrus Grubbe.
Fridericus Hube. Iacobus Trolde.
Ericus Bilde. Franciſci fil: Eſchillus Cruſius.
Chriſtianus Holck. Gabriel Caaſius.
Chriſtopherus Cruſius. Ericus Dreſſelberg.
Fridericus Quitzouius. Canutus Wenſtermand.
Magnus Gyldenſtierne. Chriſtianus Krabbe.
Holgerus Wlſtand Ioh: fi: Alexander Dunhaim

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Nicolaus Skinckel. Ericus Bilde Stenonis filius.
Biörno Saxstrup. Casparus Marckdanus.

Nunc proximè post funus sequebatur CHRISTIANVS IIII. Dei gratia electus Rex ac Dominus noster clementißimus, cuius sinistrum latus cinxit Illustrißimus Princeps HVLDARICVS Dux Megapolensium. Præterea Splendidißimi & excellentißimi Principes, HVLDARICVS iunior & IOHANNES iunior Duces Holsatiæ, Slesuigæ &c. orbati charißimo & pientißimo patre sequebantur. Nunc insuper, Generosis viris, externorumq; Regum ac Principum legatis, Oratoribus magnificis, ad præstandum exequiarum cultum, huc mißis, debitus locus relictus erat. Exinde Regni Senatores omnes, Holsati, Megapolitaniq; consiliarij, sunt progreßi. Ac nou[illegible]è tota Regni nobilitas per su-

os ordines incedere iußa, reliquos eundo perrexit ſequi.

Hunc cœtum iam amplius, regale gynæceum, tali forma intercepit. Ante omnes Illuſtrißima Regina ſucceßit, ſumma veneratione, reuerentia atq́ obſeruatione, quemadmodum deceret benignißimam Reginam, commune omnium Viduarum, Orphanorum, pauperum, & varijs modis afflictorum, tutißimum aſylum, omnisq́ clementiæ ac benignitatis (vt ita dicam) promum & condum. Hanc inquam iam amiſſo optimo marito ac Rege potentißimo, miſerè lachrymantem, ingemiſcentem, ac ſingultientem, inclyti Principes: IOHANNES Holſatiæ atq́ Sleſuigæ &c. Dux, frater germanus Glorioſißimi Regis FRIDERICI II. & CAROLVS Obotritorum Princeps, à lateribus cingebant. Cæterùm proceden-

te

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

te Illustrißima Regina SOPHIA, continuò à tergo ibant, (sanctißimæ recordationis) optimi ac clementißimi Regis nostri, relictæ filiæ omnes, excelsæ virtutis & pietatis lectißimæ Heroinæ.

Quarum natu maiori præclaræ ac expeditæ probitatis principissæ à dextero latere Magnificus Christopherus Valchendorpius, à sinistro, Generosus Steno Braade, duces erant. Hinc Generosam Principem ANNAM, eruditionis, eloquentiæ, magniq; nominis, Manderup Pasberg, ac Ericus Hardenberg comitabantur. Exinde illustri Heroinæ AVGVSTÆ, rei bellicæ expertißimi, Hackius wlstand & Andreas Bing, à dextero & sinistro latere comites fuerunt. Dehinc inclytam HEDVIGAM, comitabantur, multis nominibus clarissimi & spectatissimi viri,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

viri, Henricus Belouuius, necnon Axelius Gyldenstierne. Amplius, Principem DOROTHEAM, patruelem Regiæ sobolis, ac Illustrissimi Principis IOHANNIS, Ducis Holsatiæ ac Slesuigæ filiam, Amplißimi grauißimiq; viri Coruitzius Viffert, necnon Absolon Göe, stipabant. Adhæc maiorum nobilitate præclarißimam ac Illustrißimam, omniumq; virtutum genere ornatißimam Ducißam, Ducis IOHANNIS legitimam coniugem, egregij alij & splendidi viri, deduxerunt. Post eas prodijt Magistra palatij, cum Illustrißimæ Reginæ generosæq; Heroinæ Ducis IOHANNIS gynæceo. Interim totius Nobilitatis Generosæ Dominæ, ac ætate, forma & virtutibus, præstantißimæ virgines prodiêre. Harum finem excepit ingens Consulum, Senatorum, Ciuium, ac

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

deniq; promiſcuæ multitudinis turba infinita.

Vbi autem hac inſigni pompa (vti diximus) itum eſſet, ac ad templi valuam ventum, ad quam ſtipatores armati, propter nobilitatis ac peregrinorum magnam frequentiam, cuſtodias agebant, ne expectabunda plebs & inquieta iuuentus, appropinquaret aut irrumperet, ſuaq; imprudentia, vel ceremonias vel ſacra impediret, Scholaſtici, Studioſi, ac alij adiuncti eorum agmini, deflectentes et in ſua loca ſecedentes, Cantores Regij, Capitulares, Profeſſores Regiæ Academiæ, ſingulíq; ordines, ſcriniorum Magiſtri, Secretorum ſcribæ, reliquorumq; aulicorum agmina ſingula, pro ſui ordinis dignitatisq; gradu diſcriminatim ingredientia, ac ne funebribus impedimento forent, dexteram templi partem occupantia. Cæterùm equis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

equis omnibus abductis, ac tandem in
media regione templi, depoſito funere,
nobiles ſigniferi ac lychnuchi, ſua co-
rona, dum ſacra fiebant, vndiquaq;
funus circumdedêre. Erat autem ea
pars templi, cùm, tota pauimenti ſu-
perficie, tum columnis, pulpitis, ſub-
ſelliis, oratorio, panno nigro velata
atq; cooperta. Itaq; iam ingreßis Duci-
bus, Magnificis Regni Senatoribus,
Nobilitate vniuerſa, Regina quoq; in
ſuum ſolium circumtectum traducta,
mox quatuor Regni Senatores mœſti
procedentes, Regalia coronationisq;
inſignia ferentes, poſuerunt ſuper al-
tare. Quamquam autem toto matuti-
no ſpacio, perſtrepente dulci Zephyro,
ac paulatim dum in templum itur, ſeſe
in guttas reſoluente, vix tamen rece-
pti in templum, pluuiæ maiore illatæ
pondere incurſuq;, & locum ex loco
mutantes, rapida vertigine torrenti-

um inſtar, erupêre, proinde non defue-
rũt, qui varia inde præſagiebant, quæ
tamen potius OPT: MAX: Dei,
prouidentiæ & voluntati committen-
da cenſeo, quàm temeré de ijs quæ hu-
manis mentibus arcana ſunt, pronunci-
andum. Sed nunc quomodo ſacra fie-
bant, breuiter dicendum reſtat. Poſt
paucas autem odas Chriſtianas decan-
tatas, ad Orationem latinam ex ſug-
geſto clariore voce recitatam, attentiſ-
ſimè & ſumma cum religione auſculta-
tum fuit, quâ ad vmbilicum perducta,
rurſus canitur, ac Reuerendus vir,
M. Chriſtopherus Knophius, concio-
nator Regius, ſuggeſtum iuſsus con-
ſcendere, collationem inter Sereniſsi-
mum Regem, & præſtantiſsimum po-
puli Hebræi Ducem IOSAPHAT,
inſtituens, non ſine omnium lachry-
mis, gemitibus, & ſumma admirati-
one lingua germanica perorauit, qui
tandem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

tandem concionem precibus pro Ecclesiæ & Reipublicæ necessitate, feliciq́ gubernatione finiens, adhuc cantores Regii, suas odas instaurantes, nobiles succollantes, funus in eam partem templi, quæ nomen habet à fano trium Regum, in quo vti hactenus retulimus, cenotaphium inter CHRISTIERNVM I. & sanctissimum CHRISTIANVM. III. magnificè dispositum cernebatur, deduxerunt, ac rursus nobilibus suis tedis & signis, donec in cenotaphij abacum illatum funus, magnificentissimè conderetur, circumstantibus. Postremò cùm iam funus optimi sui Regis, sanctissimi ac christianissimi Principis, deq́ Ecclesia & Republica Christiana, optimè meriti, veritatis cœlestis propugnatoris constantissimi, hæreseωn profligatoris acerrimi, clementiæ, iusticiæ ac virtutum omnium promi & condi, nobi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

biles reliquiq; regno incorporati, graui & diuturno luctu parentassent, expletis iam sacris funebribus, omnia signa alarum atq; cohortium, etiam funalia, ornando eius sepulchro & fano dedicantes, redeunt atrati signiferi & lyhnuchi, in Regiam, singuli pro sua dignitate, loco & ordine vnà cum incredibili hominum multitudine egressi, vbi epulo magnificè & regio more dato, dimittuntur in sua locaredituri. Hæc autem peracta sunt anni mirabilis 88. Iunii quinto. Anno ætatis optimi Regis FRIDERICI II. 54. qui annus, quia ex sexto nouenario conficitur SCANSILEM vocant annum, mala generi mortalium minitantem infinita, gubernationis autem

Anno 29.

Tempus abit, Mors venit.
Fac citò quod voles:
Fac bene quod debes.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

ERRATA CORRIGENDA.

folio 6. facie 2. lege ſtemma folio 14. facie 1. lege AVGVSTAM & HEDVIGAM, ibidem facie 2. ſubluſtri. Cæterum aduerbium quod ſæpè occurrit, lege per æ non per œ. Cætera typographica vel in apicibus vel literis, ſi quæ inciderunt errata, æquus ac benignus lector facilè corriget ipſe.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1497 8° copy 3